

SAMUƐLIN TIRERU YIRUSE

Samuɛlin tire gbiikirun gariya tire teni ta kurasiama. Dafidin bandun gariya ta mɔ te u di Yudaba ka Isireliba kpuro sɔɔ.

Ta maa sun sɔɔmɔ taa bi Dafidin tabu kowobu ka win tii ba kua u ka kpɔa u win bandu dam sire.

Nasia te u Gusunɔ nasie ka sere maa kɔi te u nɔn kɔi, ye kpuro ya dera tɔmba win tii kɔi ma u bɛɛɛ kua. Meya ta maa sun sɔɔsimɔ ma Dafidi u kɔmie win wɔaru sɔɔ. U tora, ma win tora te, ta ka wahala dabinu na win yenuɔ. Win biba goona ma ba karana. Ba toranu kua ni nu nɔ mam ka nɔɔ gerurɔ. Adama wahala ye kpuro sɔɔ, Dafidi u nasara wa, yɛn sɔ u win toranu wura Yinni Gusunɔn wuswaaɔ.

Tire ten kpunaa

1. Dafidi u bandu di Yudaba sɔɔ, wiru 1n di sere wiru 4.
2. Dafidi u bandu di Isireliba kpuro sɔɔ, wiru 5n di sere wiru 20.
3. Dafidin bandun gari gɛɛ, wiru 21n di sere wiru 24.

Dafidi u Sɔɔlun gɔɔ nua

¹ Ye Dafidi u Amalekiba go u wee, yera u yɔra Sikilagiɔ sɔɔ yiru. N deema Sɔɔlu u gu kɔ. ² Sɔɔ itaseru, yera durɔ goo u yarima saa tabu gberun di mi Sɔɔlu u raa wɔa. Durɔ win yabera gɛɛkire ma win wira tua sɔa nuku sankiranun sɔ. Saa ye u tunuma Dafidin mi, u yiira kure u wiru tem girari. ³ Ma Dafidi u nɔn bikia u nɛɛ, man diya a wee.

Ma u nεε, saa Isireliban tabun sansanin diya na duka suuma.

⁴ Dafidi u kpam nùn bikia u nεε, amona gbera sãa. A suuru koowo a man sɔwɔ nge me n koosina kpuro.

Ma durɔ wi, u nεε, tabu Isireliba swĩiyε ba duki. Ben dabira maa wɔruka ba gu. Meya Sɔɔlun tii ka win bii Yonatam ba gu.

⁵ Ma Dafidi u nεε, amona a kua a ka yε ma Sɔɔlu ka win bii Yonatam ba gu.

⁶ Ma u nεε, na nen wãaru wãawa Giliboan guuru wɔllɔ na ka Sɔɔlu mɛera u ka tii win yaasa tãsa. Ma yibereban tabu kεkε dumigii ka maasɔbu ba nùn sɔndi mam mam ba gire. ⁷ Saa ye u s̄ira u mɛerima biruɔ u man wa, yera u man soka ma na wura na da win mi. ⁸ Ma u man bikia u nεε, nε wara. Na nùn wisa na nεε, nε Amalekiwa. ⁹ Ma u nεε, n susima win bɔkuɔ kpa n nùn go baa me u dam tie u tirekiramɔ. ¹⁰ Ma na susi win bɔkuɔ na nùn go. Domi na yε ma u n̄ maa seemɔ, mi u wɔra mi. Ma na win sina furɔ pota ka win suma ye u doke nɔmaɔ. Yera na ka nun naawa mini, nen yinni.

¹¹ Ye Dafidi u nua me, yera u win yaberu nenua u karana. Ma be ba wãa ka wi, ben tii ba maa kua me bu ka ben nuku sankiranu s̄ɔsi. ¹² Ma ba gɔɔ wooru sina ba swĩ ba nɔɔ bɔkua sere s̄ɔ u ka kpa Sɔɔlu ka win bii Yonatam s̄, ka sere maa Isireliban s̄, be, Yinni Gusunɔn tɔn be ba go tabu gberɔ. ¹³ Ma Dafidi u durɔ wi bikia u nεε, wuu man diya a na.

U wisa u nεε, nen baa u yarimawa saa Amalekiban tem di sa ka wãa mini.

¹⁴⁻¹⁶ Dafidi kpam nùn bikia u nεε, amona a ka kãka a wi Yinni Gusunɔ gɔsa nɔma doke a go. Yen

sɔ̄, wunɛn yɛm mu yɔ̄ra wunɛn wiru wɔ̄llɔ. Domi wunɛn tiin nɔ̄wa ga seeda di ma a wi Yinni Gusunɔ gɔsa gɔ.

Saa yera Dafidi u win aluwaasiban turo soka u nɛɛ, a susio a nùn sɛre a go.

Ma aluwaasi wi, u Amalɛki wi sɛre u so u go.

Dafidi u Sɔ̄lu ka Yonatham gɔ̄ swī

¹⁷ Ma Dafidi u womu geni kua win gɔ̄ swī sɔ̄ Sɔ̄lu ka win bii Yonatham sɔ̄. ¹⁸ Mɛya u maa yiire bu Yudaban bibu womu ge sɔ̄si. Tɛnda ga tɔmamɔ. Ma ba ge yorua Yasarin tireru sɔ̄. Womu ge wee.

¹⁹ Isireli, wunɛn yīkogiba wɔruma, wunɛn damgiba kpuna guuru wɔ̄llɔ.

²⁰ I ku de bu labaari ye nɔ Gatiɔ.

I ku de bu ye kpara Asikalonin wuuɔ.

Kpa Filisiti bango sari ben kurɔbu bu ku yɛeri.

Kpa ben wɔ̄ndiaba bu ku nuku dobu ko.

²¹ Bɛɛ Giliboan guunu,

Gusunɔ u ku de gura yu nɛ bɛɛn wɔ̄llɔ.

Gusunɔ u ku de kakoru tu wɔruma bɛɛn wii kpiirɔ.

Gusunɔ u ku de bɛɛn tem mu dīa geenu ma.

Domi miya ba tabu durɔbu funɛ wīa.

Miya ba ben tɛrenu kasi kua.

Miya Sɔ̄lun tɛrɛra gum tɛnibu nɔru kua.

²² Baa mɛ ba yiberɛba waamɔ,

baa mɛ ba tabu durɔbun wɔrugɔru waamɔ,

Yonatham nɔm wīira kun dwiiyare ka ten tobu.

Sɔ̄lun takobi kun maa kam wɔrrire.

²³ Sɔ̄lu ka Yonatham ba kīanawa

ben wāarun tɔ̄ru kpuro sɔ̄.

Ba ñ karane baa ka gɔ̄ sɔ̄.

Ba s̄u tabu sɔ̄ n kere gunɔ bakenu.

Ba gbee sinansu dam kere.

24 Bɛɛ Isirelin tɔn kurɔbu,
Sɔɔlu u ra raa de i beku nɔni swɔa bureginu dewe.
Wiya u ra raa de i wuran buranu doke bɛɛn yɔnu
sɔɔ.

I swiyyɔ win sɔ.

25 Damgiba wɔruka tabu gberɔ.
Yonatam u kpuna Isirelin guunu wɔllɔ.

26 Yonatam nɛn kɔnasi,
na nuku sankira bakanu mɔ wunɛn sɔ.
A ra n sɔawa gɔa bakanu nɛn nɔni sɔɔ.
Wunɛn kɔi te a man kɔa ta tɔn kurɔgiru kere.

27 Damgiba wɔruka tabu gberɔ.
Tabu yɔnu nu kam kua.

Ba Dafidi kua sunɔ Yudaɔ

2

1 Yeniba kpuron biru ye ya kooru wee. Dafidi u
Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, n doo n Yudan wuu gagu
mwa?

Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, oo, a doo.

Ma u nɛɛ, gen geren miya kon da.

Yinni Gusunɔ u nɔn wisa u nɛɛ, a doo Heboroniɔ.

2 Ma Dafidi u da mi ka win kurɔbu yiru beni,
Akinɔamu Yisireeligii ka Abigali Nabalɔn gɔmini.

3 Ma u dera win bwɔa be ba wɔa ka wi, be ka ben
tɔmbu ba da ba wɔa Heboroniɔ ka yen baru kpaanɔ.

4 Yudaba ba na Dafidin mi, ba nɔn gum tare wirɔ u
ka ko ben sunɔ.

Ma ba nɔn sɔɔwa ba nɛɛ, Yabesi Galadigibu ba
Sɔɔlun goru sikua.

5 Yera Dafidi u bu sɔmɔbu gɔria u nɛɛ, i bu sɔɔwa
i nɛɛ, Yinni Gusunɔ u koo be bu domaru kua yɛn
sɔ ba ben yinni Sɔɔlu gea kua, ba win goru sikua.

6 Tɛ, Yinni Gusunɔ u be bu durom kuo. Kpa u bu

bərəkini ru sōsi. Nən tii kon maa bu durom kua ben ye ba kua min sō. ⁷ N n mən na, bu be yōro dim dim kpa bu ko tabu durə wəru gəba domi ben yinni Səalu u gu. Adama ba n yē ma Yudaba ba man gum tāre wirə n ka ko ben sunə.

Ba Isi Boseti kua

Isireliban sunə

⁸ Yera Abinεε, Nərin bii wi u sāa Səalun tabu kowobun wirugii, u Səalun bii Isi Boseti sua u ka da Mahanaimuə. ⁹ Miya u nùn kua Isireliba kpuron sunə be ba wāa Galadiə ka Asuriə ka Yisireliə ka Efaraimun temə ka sere maa Benyamεen temə. ¹⁰ Isi Boseti wi, u məwa wōə weeru sanam mε u bandu di Isireliba səə. Adama Dafidiwa Yudaba ba ka yōra. ¹¹ Ma u kua ben sunə wōə nəəba yiru ka suru nəəba tia Heboroniə.

Tabu dua Isireliba

ka Yudaban suunu səə

¹² Abinεε, Nərin bii ka Isi Bosetin tabu kowobu ba yara saa Mahanaimun di ba da Gabaoniə. ¹³ Yera Yoabu Seruyan bii, Dafidin tabu sunə ka win tabu kowobu ba maa da Gabaoni mi. Ma ba yinna daa burerə ka Isi Bosetin tabu kowo be, ka Abinεε wi. Ma daa te, ta bu buranε. Dafidi ka wigibu ba wāa guru gee. Ma Isi Bosetigibu ba maa wāa guru giə. ¹⁴ Abinεε u Yoabu sōəwa u nεε, a de wunen aluwaasi beni bu seema bu gabirina ka nεgibu bεsen wuswaəə, ben baawure ka win sarə. Kpa su wa wi u kere.

Ma Yoabu u nεε, oo, na wura.

¹⁵ Yera ba seewa ba da ba yinna ben baawure ka win sarə Isi Bosetin bera gia be ba sāa Benyamεen bweseru, təmbu wəkura yiruwa ba yarima.

Dafidin tǎmbu sǎa maa, tǎmbu wǎkura yiru. ¹⁶ Yera aluwaasi be, ba gabirina. Ben baawure u win yiberen wiru není, ma ba takobi sǎkirina yǎsǎa ba wǎruka sannu sannu ba gbisuka. Yera ba yam mi yǎsiru kǎ, takobin gberu.

¹⁷ Yen dǎma te, taa bi, bu swǎa. Ma Dafidin tǎmbu ba Abinεε ka wigibu kamia. ¹⁸ Dafidin tabu kowo be sǎa, Seruyan bibu itawa ba wǎa mi. Beya Yoabu ka Abisai ka Asaeli. Asaeli u duka mǎwa wi, nge nem taako. ¹⁹ Yera u dǎma te Abinεε naa gira, u ñ wure u nùn deri baa fiko. ²⁰ Ma Abinεε u sǎira u Asaeli bikia u nεε, Asaeli, wuna mi?

Ma u wisa u nεε, oo, nena mi.

²¹ Yera Abinεε u nεε, a man derio n doona, a ku man swǎi. A nen aluwaasiban turo mεerio a mwa kpa a win yǎnu wǎra a ka doona.

Adama Asaeli u yina u nùn deri. ²² Abinεε u kpan nùn sǎowa u nεε, a desiro nen bǎkun di. Domi nà n nun so na go, amǎna ne ka wunen mǎa Yoabu sa ko n mεerinε.

²³ Adama Asaeli u yina u nùn deri. Yera Abinεε u ka nùn yaasan koru sǎka nukurǎ ma ya yara win biruǎ. Ma u wǎruma yande u gu. Wi u tunuma mi Asaelin goo te, ta kpǎ, u ra gina yǎrewa.

²⁴ Ma Yoabu ka Abisai ba Abinεε naa gira. Ye sǎa u duǎ yera ba tura Aman gungurǎ te ta wǎa Giasin deedeeru Gabaonin swaǎa mi gǎanu ku ra kpin bera gia. ²⁵ Benyamεεgibu ba menna ba ka Abinεε yǎra. Ma ba da ba yǎwa guuru garun wǎllǎ. ²⁶ Yera Abinεε u Yoabu soka u nùn sǎowa u nεε, saa yerà kaa wunεgibu sǎ bu ku maa ben mero bisibu naa swǎi. Kaa de sa n tabu mǎwa sere ka tǎ? A ñ yǎ ma bin wii goberu, nisina ta koo ma?

27 Yoabu u nùn wisa u nɛɛ, ka Yinni Gusunɔn wǎaru, à kun daa yeni gerua, sere sia burura nɛn tamba koo raa tabu yōra.

28 Ma u kɔba so. Yera tɔn be kpuro ba tabu yōra ba Isireliba deri. 29 Abinɛɛ ka wigibu ba sīawa wōku giriru Yuudenin wəwaa, ma ba Yuudɛni tɔbura ba Bitoroni bukiana ma ba tura Mahanaimuɔ. 30 Ma Yoabu u Abinɛɛ deri u doona. Yera win tii u gɔsirama u win tabu kowobu mɛnna u gara. Ma u deema Dafidin tɔn be sɔɔ, tɔmbu yɛndu tia sariwa ba go, ka sere maa Asaeli. 31 Adama Dafidin tɔmbu ba Benyamɛba ka Abinɛɛn tabu kowobu gabu gowa tɔmbu gooba wunɔbu ka wata (360). 32 Ma ba da ba Asaelin goru sua ba sikua win tundon sikirɔ Betelehɛmuɔ. Yoabu ka win tɔmbu ba dama te sīawa wōku giriru. Sanam mɛ ba Heboroni duɔ, yera yam mu n sārāmɔ.

3

1 Sɔɔlun yɛnugibu ba ka Dafidi yiberɛ tɛɛru kua n tɛ. Ma Sɔɔlun yɛnu ga dam dwiiyamɔ ga dɔɔ, adama Dafidiguu ga dam sosimɔwa ga dɔɔ.

Dafidin bii be u mara

Heboroniɔ

(I maa mɛɛrio Bandun Gari I, 3:1-4)

2 Saa ye sɔɔ, Dafidi u bibu nɔɔba tia mara Heboroniɔ. Ben gbiikoowa Amɔɔ. Win mɛrowa Akinɔamu, Yisirɛligii. 3 Yirusewa Kileabu. Win mɛrowa Abigali, Nabali Kaameligiin gɔmini. Itasewa Abusalɔmu. Win mɛrowa Maaka, Talimai Gesuriban sina bokon bii. 4 Nnɛsewa Adoniya. Win mɛrowa Hagiti. Nɔɔbusewa Sefatia. Win

mɛrowa Abitali. ⁵ Nɔɔba tiasewa maa Yitereamu. Win mɛrowa Egila.

Abinɛɛ ka Isi Boseti

ba n̄ nɔɔsinɛ

⁶ Saa ye tabu wãa Dafidin yɛnu ka Sɔɔlun yɛnun baa sɔɔ, Abinɛɛ u ka Sɔɔluba yɔrawa dim dim.

⁷ Adama sɔɔ teeru Isi Boseti u Abinɛɛ sɔɔwa u nɛɛ, mban sɔna a ka nɛn tundo Sɔɔlun kurɔ Risipa, Ayan bii kpuna.

⁸ Ma Isi Bosetin gari yi, yi Abinɛɛ dua. Ma u nɛɛ, a tamaa na sãawa nge Yudan wirugii be ba Sɔɔlu seesimɔ? Wee, sere ka tɛ, nɛna na wunɛn tundo Sɔɔlun yɛnugibu ka win bɔrɔba durom kuammɛ. Yen biru na n̄ wure n nun Dafidi nɔmu sɔndia. Yera tɛ a man gerusimɔ kurɔ winin sɔ? ⁹ N n mɛn na, Gusunɔ u man kua ye u kī n̄a kun ka Dafidi yɔre kpa n de Gusunɔ u win nɔɔ mwɛɛru yibia te u n̄n kua, ¹⁰ ye u nɛɛ u koo bandu wuna saa Sɔɔlun bweserun di u tu Dafidi wɛ kpa u n sãa sunɔ Isireliba ka Yudaban tem kpuro sɔɔ.

¹¹ Saa ye sɔɔ, Isi Boseti kun maa gãanu gerua. Domi Abinɛɛn gari yi, yi n̄n bɛrum mwa.

Abinɛɛ ka Dafidi ba dora

¹² Yera Abinɛɛ u Dafidi sɔmɔbu gɔria Heboroniɔ u nɛɛ, wara u tem mɛ mɔ. Yen sɔ, u be ka man arukawani bɔkuo. Ko na n wãa ka wi, kpa n de Isireliba kpuro bu wura win mi gia.

¹³ Ye sɔmɔ be, ba tura mi, ba Dafidi gari yi saaria. Yera u bu sɔɔwa u nɛɛ, ya wã, kon ka be n̄n arukawani bɔke. Adama gãa teena na n̄n bikiamɔ. Niya u gina man Mikali, Sɔɔlun bii mwaama su sere waana nɛ ka wi. ¹⁴ Ma Dafidi u Isi Boseti sɔmɔbu

goria bu nùn sō bu nεε, bu be nùn win kurō Mikali wεεma wìn dokuru u raa kərua ka Filisitiban sen sarusu wunōbu (100) si ba nùn bikia. ¹⁵ Yera Isi Boseti u dera ba kurō wi mwaama Patieli, Laisin biin min di mi u mōre. ¹⁶ Ma Patieli wi, u Mikali swīi u sumō sere ba ka tura Bahurimuō. Ma Abinεε u nùn sōwa u nεε, a den gōsira. Yera u gōsira u wura win yenuō.

¹⁷ Yen biru Abinεε u Isireliban guro gurobu menna u bu sōwa u nεε, Dafidiwa i raa kī u n sāa bεen sina boko. ¹⁸ Yen sō tē, i nùn koowo sunō. Domi Yinni Gusunō u raa gerua u nεε, saa win bōō Dafidin nōman diya u koo win tōmbu Isireliba yakia Filisitiban nōman di ka sere maa ben yibere be ba tien nōman di.

¹⁹⁻²⁰ Ma Abinεε u da u Benyamεεba be ba sāa Sōalun bweseru deema u bu gari yi sōwa. Ma ba tōmbu yendu gōsa ba nùn yōsiri ba da Dafidin mi. Ye ba tura mi, yera u Dafidi sōwa kpuro ye Isireliba ka Benyamεεba ba gōru doke bu ko. Ma Dafidi u bu tōō baka dim kua. ²¹ Yen biruwa Abinεε u maa Dafidi sōwa u nεε, yinni sina boko, kon se n da n Isireliba kpuro menna kpa bu ka nun arukawani bōke ba n ka wunen gari sōmburu mō. Kpa a n bandu dii be sōō, a n mō ye a kī.

Yen biru Dafidi u dera Abinεε u gōsira u da win yenuō ka bōri yendu.

Yoabu u Abinεε go

²² Saa ye sōō, Dafidin tabu kowobu ba gabu wōraa da, ma ba dukia baka gurama ba ka wee. N deema Dafidi u dera Abinεε u gōsira win yenuō ka bōri yendu saa Heboronin di. ²³ Sanam mε Yoabu ka tabu kowo be, ba tunuma yenuō, yera ba bu

Abineen labaari sɔɔwa. Ba nee, Abinee, Nerin bii, u na Dafidi sina bokon mi. Adama Dafidi u nùn deri u doona ka bəri yendu. ²⁴Yera Yoabu u da u sina boko deema u nee, mban sɔna a kua me. Ye Abinee u na wunen mi, ma a nùn deri u doona ka bəri yendu? ²⁵Wunen tii a Abinee wi yɛ. A yɛ ma u nawa u ka nun nani wɔke kpa u ka gia ye a mò kpuro.

²⁶Ye Yoabu u gari yi gerua u kpa, yera u doona Dafidin min di, ma u sɔmɔbu gɔra ba Abinee naa swĩ, ba nùn naamwe Siran dɔkɔwɔ. Ma ba dera u gɔsirama. Adama Dafidi u n̄ yeniba kpuro yɛ. ²⁷Saa ye Abinee u gɔsirama Heboroniɔ, yera Yoabu u nun soka wuun gb̄ararun kɔnnɔn bee tiaɔ, u kua nge u kĩ u nùn gari asirigii sɔ. Ma u nùn wobu sɛu sɔka nukurɔ u go. Nge meya u ka mɔru kɔsia yèn sɔ u win wɔnɔ Asaeli go.

²⁸Yen biruwa Dafidi u ye nua, ma u nee, nen bandu ta deere Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, nen tii na maa deere, Abinee, Nerin biin yem me ba yarin sɔ. ²⁹Yen sɔ, Gusunɔ u de mu wɔri Yoabun wirɔ ka sere maa win bweserɔ. Kpa win bweseru sɔɔ, goo u n da n yem wĩimɔ, n̄ kun me u n bara disigiru mɔ, n̄ kun me u n s̄aa yemɔ, n̄ kun me u gbi tabu sɔɔ, n̄ kun me u d̄ianu bia u di.

³⁰Nge meya Yoabu ka win wɔnɔ Abisai ba ka Abinee go yèn sɔ u ben wɔnɔ Asaeli go tabu sɔɔ Gabaoniɔ.

³¹Ma Dafidi u Yoabu ka tɔn be ba w̄aa mi sɔɔwa u nee, i been ȳaa ni i doke mi kasukuo kpa i saakiba dewe nuku sankiranun sɔ, kpa i Abineen gɔɔ swĩ.

Ma wi, Dafidin tii, u goo te swĩ ye ba ka tu dɔɔ bu sike. ³²Ma ba Abineen goo te sikua Heboroni mi. Yera wi Dafidi sina boko u wura kua ka dam

siki ten mi. Ma tɔn be ba wāa mi, ba swī. ³³ Win gɔɔ wuri sɔɔ u nɛɛ,

Abinɛɛ, mban sɔna a gu nge tɔn gowo.

³⁴ Ba ñ nun mwɛ ba nɔma ka naasu bɔkue.

A wɔruma a gu nge wi tɔn kɔsoba so ba go.

Yera tɔmbu kpuro ba kɔam wure ba swī. ³⁵ Yen biru ba maa na ba Dafidi nukuru yemiasia ba nɛɛ, u dio. Adama u yina, domi u Yinni Gusunɔ nɔɔ mwɛɛru kua u nɛɛ, Gusunɔ u nùn kua ye u kī, ù n di sɔɔ u sere du.

³⁶ Ma tɔmbu kpuro ba wa ye Dafidi sina boko u kua ma ya bu dɔre. ³⁷ Dafidin tɔmbu ka Isireliba kpuro gesi, ba gia ma n ñ ka win yɛru ba ka Abinɛɛ, Nɛrin bii go. ³⁸ Ma sina boko u win bwāabu sɔɔwa u nɛɛ, i n yɛ ma tɔn bokowa u gu mi gisɔ Isireliɔ.

³⁹ Wee, na ñ dam mɔ, baa mɛ ba man gum tāre wirɔ na ka kua sunɔ. Seruyan bibu ba man bɔbunu kere. Yen sɔ, Gusunɔ u tɔn kɔso nùn win nuku kɔsuru kɔsie.

Ba Isi Boseti go

4

¹ Saa ye Sɔɔlun bii Isi Boseti u nua ma Abinɛɛ u gu Heboroniɔ, yera win gɔma kpuro dwiiya. Ma Isireliba kpuro ba nanda.

² Sɔɔlun bii wi, u tabu sinambu yiru mɔ be ba ra tabu kowobu kpare bu ka wɔraa da. Beya Baana ka Rekabu. Be kpuro ba sāawa Rimɔɔ, Beerɔtugiin bibu Benyamɛɛn bweseru sɔɔ. ³ Beerɔtu ye, ya wāawa Benyamɛɛn tem sɔɔ. Adama yen tɔmbu ba duki sua ma ba da ba wāa Gitaimuɔ sere ka gisɔn gisɔ. ⁴ N deema Yonatham, Sɔɔlun bii turo u bii tɔn durɔ mɔ wi ba mɔ Mɛfiboseti. Bii wi, u kua yemɔ.

Wōō nōōbuwa u mō sanam mē Sōōlu ka Yonatham ba gu Yisirēliō tabu sōō. Ye kurō wi u bii wi nōōrimō u gōō win labaari nua, yera u bii wi sua u ka doonō. Ye u duka mō ka sendaru ma u wōruma u nūn sura. Min diya bii wi, u kua yēmō.

⁵ Yera sōō teeru Baana ka Rekabu ba da Isi Bosetin dirō sōō sōō mi u do u sōō sure. ⁶⁻⁷ Ma ba dua sere dii ten sōōwō nge ba kī bu dobi sua. Ye ba tura mi u kpī, yera ba nūn woburu sōka ba go. Ma ba win wiru bura ba ka doona. Ma ba swaa mwa ye ya dōō Yuudenin wōwa gia. Yen dōma te, wōku girira ba sīa. ⁸ Yera tōn be, ba ka Isi Bosetin wii te da Dafidin mi, Heboroniō, ba nēē, wunēn yiberē Sōōlu wi u kasu u nun hunde wuna, win bii Isi Bosetin wiru wee. Yinni Gusunōwa u Sōōlu ka win bweseru mōru kōsie gisō wunēn sō.

⁹⁻¹¹ Dafidi u Rekabu ka Baana wisa u nēē, i nē yaaye sōmō wi u na u man Sōōlun gōō sōōwa, ma u tamaa labaari gea u man nōōsiamō, adama na dera ba nūn mwa ba go Sikilagio? Na nūn win labaarin are wē. Kaa sere gere tōn kōsobu be ba tōnu wi u kun gāanu kue kāasi ba go win dirō mi u kpī? Sere ka Yinni Gusunōn wāaru wi u man wōra saa nōni swāaru kpuron di, kon de bu bēē gowa.

¹² Ma u win tabu kowobu sōōwa u nēē, bu Rekabu ka Baana mōō bu go. Yera ba ben naasu ka nōma bōōra, yen biru ba bu bwē Heboronin daa burerun bōkuō. Ma ba Isi Bosetin wii te sua ba sikua Abinēēn sikirō Heboroni mi.

5

Dafidi u kua

*Isireliba ka Yudaban suno
(I maa mēerio Bandun Gari I, 11:1-3)*

¹ Isireliban bwesenu kpuro nu menna nu na Dafidin mi Heboroniɔ, ba nùn sɔɔwa ba nɛɛ, bɛɛ ka wunɛ sa sãawa yɛm tem. ² Baa yellun di saa ye Sɔɔlu u wãa u sãa bɛɛn sunɔ, wuna a ra sun mɛnɛ a sun kpara su ka tabu da su ka wurama. Yinni Gusunɔ u maa nun sɔɔwa ma wuna kaa ko bɛɛn wirugii kpa a bɛɛ win tɔmbu kpara.

³ Dafidi u ka ben guro gurobu arukawani bɔkua Yinni Gusunɔn wuswaaɔ Heboroni mi. Yera ba nùn gum tare wirɔ ba nùn kua be Isireliban sunɔ. ⁴⁻⁵ Dafidi u mɔwa wɔɔ tɛna saa yè sɔɔ u ban dibu torua. U kua Yudaban sunɔ wɔɔ nɔɔba yiru ka suru nɔɔba tia Heboroniɔ. Ma u maa bandu di Yerusalemuɔ wɔɔ tɛna ka ita. Yudaba ka Isireliba kpuron suunu sɔɔ u kuawa wɔɔ weeru bandu sɔɔ.

Dafidi u Yerusalemu mwa

(I maa mɛrio Bandun Gari I, 11:4-9, 14:1-2)

⁶ Sɔɔ teeru Dafidi sina boko u seewa ka win tɔmbu ba da Yerusalemuɔ bu ka Yebusiba tabu wɔri.

Adama Yebusi be, ba nɛɛ, u n̄ kpɛ̄ u du mi. Domi baa wɔkɔbu ka yɛmɔbu ba koo nùn gira. ⁷ Adama Dafidi u ben kari ye ya wãa wuu gen suunu sɔɔ wɔri u mwa. N deema yeya ba mɔ Siɔni. Yen biru ba ye soka Dafidin wuu.

⁸ Tɔɔ teya Dafidi u gerua u nɛɛ, bɛɛn baawure wi u kī u Yebusiba go, u duo ben nim swaa ye ba gban min di kpa u wɔkɔbu ka yɛmɔ be, be na tusa mi nɔma turi. Yen sãna ba ra nɛɛ, wɔkɔbu ka yɛmɔbu ba n̄ duɔ Yinni Gusunɔn sãa yerɔ.

⁹ Ye Dafidi u kari ye mwa u kpa, yera u sina mi. Ma ba ye soka Dafidin wuu. Yera u gbāraru bana

saa win tiin yɛnɛn di u ka da sere batuma ye ba m̀ Milo.

¹⁰ Saa ye sɔɔ, Dafidin banda dam sosimɔ ta dɔɔwa.

Domi Gusunɔ wɔllu ka tem Yinni u w̃a ka wi.

¹¹ Yera Tirin sunɔ wi ba m̀ Hiram u Dafidi sɔmɔbu gɔria ka d̃a gea ye ba sokumɔ sɛduru, ka sere maa d̃a d̃akobu ka be ba ra maa kpenu d̃aku. Kpa bu ǹn sina kpaaru bania. ¹² Ma Dafidi u tuba ma Gusunɔwa u win bandun dam siremɔ. Wiya u maa ban te w̃alle suamɔ win tɔmbu Isireliban s̃.

Dafidin bii be u mara

Yerusalemɔ

(I maa m̃ɛrio Bandun Gari I, 3:5-9; 14:3-7)

¹³ Sanam m̃ Dafidi u doonama Heboronin di u da u w̃a Yerusalemɔ, yera u maa kurɔbu gabu sua ma ba ǹn bii t̃n durɔbu ka t̃n kurɔbu marua.

¹⁴ Bera Samua ka Sobabu ka Natani ka Salomɔ ¹⁵ ka Yibaa ka Elisua ka Nefegi ka Yafia ¹⁶ ka Elisama ka Eliada ka Elifeleti.

Dafidi u Filisitiba tabu di

(I maa m̃ɛrio Bandun Gari I, 14:8-16)

¹⁷ Ye Filisitiba ba nua ba Dafidi gum t̃re wirɔ u kua Isireliban sunɔ, yera be kpuro ba seewa ba ǹn w̃ɔrim wee. Ye u nua m̃, ma u sara u da kuku yeru garun mi, mi ba ǹ ǹn wasi. ¹⁸ Saa ye s̃ɔra Filisiti be, ba tunuma ba t̃ria Refan w̃ɔwaa. ¹⁹ Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u ñɛɛ, n doo n Filisiti be w̃ari? Kaa man bu ñmu beria?

Ma Yinni Gusunɔ u ǹn wisa u ñɛɛ, a doo, kon nun bu ñmu beria.

²⁰ Ma Dafidi u seewa u da Baali Perasimɔ. Miya u Filisiti be go go. Ma u gerua u ñɛɛ, Yinni Gusunɔ u ñn yiberɛban wuuru g̃a nge m̃ nim tora ya ra guna g̃ɛ.

Yen sōna ba yam mi yīsiru kã Baali Perasimu. ²¹ Yera Filisiti be, ba duki sua ba ben bwāarokunu deri mi. Ma Dafidi ka win tumbu ba nu gura.

²² Amɛn biru Filisiti be, ba kpam na ba tɛria Refan wɔwa mi. ²³ Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, n doo n bu wɔri kpam? Ma Yinni Gusunɔ u nùn wisa u nɛɛ, oo, adama a ku da sɔru sɔrum mɛ. A besiro kpa a da ben biruɔ, a n wāa dāa ye ba m̀ miren sōwɔ. ²⁴ Sanam mɛ a naa damu damusu gasu nɔmɔ dāa wɔllɔ, a wasi suo, domi nɛ, Yinni Gusunɔwa na nun gbiiye n ka ben sansani wɔri.

²⁵ Dafidi u kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sōwa. U da u Filisiti be gō go saa Geban di u ka da Gesɛɛɔ.

6

Dafidi u Yinni Gusunɔn

woodan kpakororu suam da

(I maa mɛrio Bandun Gari I, 13:4-14)

¹ Dafidi u kpam Isireliban tabu durɔbu kpuro soka u menna ba kua tumbu nɔrɔbun suba tɛna (30.000). ² Yera Dafidi u seewa ka win tɔn be kpuro ba da Balɔ Yudan temɔ bu ka Gusunɔn woodan kpakororu tama. Gusunɔ wɔllu ka tem Yinnin yīsira ba ra ka tu soku, wi, wi u ra sine ten wɔllɔ, wɔllun k̄sɔbun weenasibun suunu sɔɔ. ³ Ma ba tu sua ba doke naa kɛkɛ kpaa gaa sɔɔ ba ka doona Abinadabun yɛnun di ge ga wāa gunguru wɔllɔ. Usa ka Akiyo, Abinadabun bibu, bera ba naa kɛkɛ ye kpare. ⁴ Usa u wāa yen yēsaa, ma Akiyo u ye gbiiye ba ka dɔɔ. ⁵ Ma Dafidi ka Isireliba kpuro ba bu swīi ba mɔrɔkunu soomɔ, ka ḡɔɔgenu ka bara kpānu ka sekɛtirenɛu ka yankokonɛu. Ma ba womusu m̀ ba yaamɔ ka ben dam kpuro, ba ka Gusunɔ sāamɔ.

⁶ Saa yè sɔɔ ba tura Nakonin doo soo yerɔ, yera nɛɛ yi, yi sokura. Ma kpakoro te, ta sikirama, ma Usa u tu gaba. ⁷ Mii mii Yinni Gusunɔ u ka nùn mɔru kua. Ma u dera u wɔruma kpakoro ten bɔkuɔ u gu, yèn sɔ u tu baba.

⁸ Dafidi u mɔru kua too yèn sɔ Yinni Gusunɔ u ka Usa sɛɛyasia mɛ. Ma u yam mi yĩsiru kã Usan goo yeru. Tera ba ka mu sokumɔ sere ka gisɔn gisɔ. ⁹ Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ nasia dɔma te. Yera n dera u ka nɛɛ, amɔna u koo ko u ka Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te turi win yɛnuɔ.

¹⁰ Ma u gɔru doke u ku gina ka tu da win wuuɔ. Ma u dera ba ka tu da Obɛdi Edɔmu Gatigiin yɛnuɔ.

¹¹ Ma ta kua mi suru ita. Ma Yinni Gusunɔ u durɔ wi ka win yɛnugibu domaru kua.

Ba ka kpakoro te na

Yerusalemuɔ

(I maa mɛɛriɔ Bandun Gari I, 15:25-16:3)

¹² Yèn biru ba Dafidi sɔɔwa ma Yinni Gusunɔ u Obɛdi Edɔmu ka win ye u mɔ kpuro domaru kua woodan kpakoro ten sɔ. Saa yera Dafidi u da u kpakoro te suama u ka na win wuuɔ ka nuku doo bakabu. ¹³ Tɔn be ba kpakoro te sɔɔwa mi, ye ba kua naa dabusanu nɔɔba tia, yera Dafidi u dera ba naa kinɛru ka naa kpɛmbu ge ga gea sãa go ba ka yãkuru kua. ¹⁴ Ma u seewa u yaberu pota u yãku kowon sãa yãnu ganu pɔra sɛke ma u yaamɔ basi ka win dam kpuro Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ¹⁵ Wi ka Isireliba kpuro ba Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te suama ba wee ba kuuki mɔ ka nuku dobu ma ba kɔbi soomɔ.

¹⁶ Ye kpakoro te, ta duɔ Dafidin wuuɔ, ma Mikali, Sɔɔlun bii tɔn kurɔ u mɛɛrima saa fɛnɛntin di

u wa wee, Dafidi u yǎokumǎ u yaamǎ kpakoro ten wuswaaǎ. Yera u nùn gema. ¹⁷ Ye ba ka kpakoro te tunuma, yera ba tu doke ten ayerǎ kuu bekurugiru sǎǎ te Dafidi u kua ten sǎ. Ma Dafidi u Yinni Gusunǎ yǎku dǎǎ mwaararuginu kua ka maa siarabun yǎkunu. ¹⁸ Ye u yǎku ni kua u kpa, yera u win tǎmbu Isireliba domaru kua ka Gusunǎ wǎllu ka tem Yinnin yǎsiru. ¹⁹ Ma u be kpuro dǎanu bǎnu kua tǎn kurǎbu ka tǎn durǎbu. U ben baawure pǎε ka yaa wǎǎra wǎε ka sere maa kira te ba kua ka resem gbeba. Ma ben baawure u gǎsira u da win yenuǎ.

²⁰ Dafidi u maa seewa u da u ka win yenugibu tǎbiri. Yera Mikali, Sǎǎlun bii tǎn kurǎ u yarima u Dafidi senna na. Ma u nεε, anna a girima wa gisǎ ye Isireliban sina boko u ka tii kawa, u tii kakia nge tǎn diro win bwǎabun yoo tǎn kurǎbun wuswaaǎ.

²¹ Yera Dafidi u Mikali sǎǎwa u nεε, Yinni Gusunǎ wi u wunen tundo ka win yenugibu kpuro deri, ma u man gǎsa n ka ko win tǎmbu Isireliban kparo, wiya na yaawa na bεεε wǎε. ²² Kon maa wure n de bu man gem win sǎ n mε kere, kpa n tii kawa. Nge mεya kǎ na n bεεε mǎ baa ka yoo tǎn kurǎ ben wuswaaǎ.

²³ N deema Mikali, Sǎǎlun bii tǎn kurǎ wi, u n bii marure sere u ka gu.

7

Nǎǎ mWεε

te Yinni Gusunǎ u Dafidi kua

(I maa mεerio Bandun Gari I, 17:1-15)

¹ Ye Yinni Gusunǎ u sina boko Dafidi wǎra win yiberε be ba nùn sikerenen nǎman di, u dera u wǎa bǎri yendu sǎǎ u sǎ win yenuǎ. ² Yera sina boko

wi, u Gusunən səm Natani sōwa u nεε, n wee na wāa diru sō te ba kua ka dāa gea ye ba mē sɛduru. Adama Gusunən woodan kpakororu wee ta wāa kuu bekurugiru sō. Aməna a wa.

³ Ma Natani u nùn wisa u nεε, a doo a ko nge mε a gōru doke kpuro. Domi Yinni Gusunə u wāa ka wunε.

⁴ Ye n kua wōkuru, yera Yinni Gusunə u Natani sōwa kāsiru sō u nεε, ⁵ a doo a nən səm kowo Dafidi sō a nεε, nε Yinni Gusunə na nùn sōmə, n n mə wiya u koo man diru bania mi na kon wāa. ⁶ Domi na n sinare diru garu sō saa mìn di na ka Isireliba yarama Egibitin di sere n ka kua gisə. Adama na ra n wāawa kuu bekurugiru sō. ⁷ Baama mi sa da nε ka Isireliba gbaburə, na ra ben gabu gəsiwa ba n ka be ba tie kpare. Adama na n ben goo taare wēere n nεε, mban sōna u n man diru banie ka dāa ye ba mē sɛduru.

⁸ Yen sō, a doo a Dafidi nən səm kowo sō a nεε, nε Gusunə wəllu ka tem Yinni, nena na yeni gerumə. Yāa kparabun diya na nùn wunama u n ka sāa nən tambu Isireliban kparo. ⁹ Na wāa ka wi baama kpuro mi u da. Meya na maa nùn win yiberɛba dera. Ma na dera u yīsiru yara nge tən boko dunia sō. ¹⁰ Na Isireliba ayeru kua na bu sinasia ba n ka wāa mi ka bəri yendu, kpa tən kāsobu bu ku raa maa se bu bu nani sō nge mε ba bu kua yellu, ¹¹ kparobun waati sō. Na nùn wəra win yiberɛba kpuron nəmun di ma na nùn wērabu wē. Nε Yinni Gusunəwa na nùn sōmə, kon nùn ko bwese bakarun nuuru. ¹² Win saa yà n tura u gu ba nùn sika win baababan sikirə, kon win bii turo wuna u bandu di. Kpa n win ban ten dam sire.

¹³ Wiya u koo man diru bania u ka nen yĩsiru beere wẽ, kpa n win sina gona swĩi sere ka baadommao.

¹⁴ Na kon saa win tundo, kpa u n maa saa nen bii. U n toraru garu kua, tamba kon de bu nun so bu seeyasia. ¹⁵ Adama na n nun nen durom wunarimo nge me na mu soolu wunari wi na yina ma na wi, Dafidi gosa. ¹⁶ Win bweseru ta n gbimao. Win bandu ta ko n maa wawa win bibun bweseru so, kpa n ten dam sire sere ka baadommao.

¹⁷ Ye Natani u gari yi kpuro nua u kpa, yera u seewa u da u Dafidi soowa nge me Yinni Gusuno u nun soosi kpuro kasi te so.

Dafidi u Gusuno siaramo

(I maa merio Bandun Gari I, 17:16-27)

¹⁸ Ma Dafidi u seewa u da Yinni Gusunan saa yero u gerua u nee, Yinni Gusuno, na ye ma na n saa gaanu. Nen bwesera kun maa gaanu tura. Ka me, a man kua suno Yerusalemu mini. ¹⁹ Adama a ye garisi gaa piiminu wunen mi. Domi a kpam gerumo nge me nen bweseru ta ko n saa sia. Ma a man ye soomao, ne wi na saa tan diro. ²⁰ Yinni, mba kon maa nun so. Domi a man ye ka. ²¹ Wunen gari ka maa wunen gorun kirun saabuwa a ka man gaa baka nini kpuro kua. Ma a man nu soosi. ²² Gaanu kpuro ye sa nua a kua, geema, ya soosimo ma a kpa. Goo sari wi u saa nge wune. Wune turowa a saa Gusuno. ²³ Bweseru garu maa sari nge beere Isireliba te ta koo nee, ten buu u tu yakama yorun di ma u tu yĩsiru ka ta n ka saa wigiru. Ka geema gaa bakana a sun kua. A maa gaa maamaakiginu kua wunen tem so besen wuswaa ye a ka sun yakama Egibitigibun min di, ka bwesenu ganun noman di, ka ben bunun suunu

sɔɔn di, kpa sa n ka sãa wunεgibu ²⁴ mam mam sere ka baadommaɔ. Ma wunε Gusunɔ a kua bεsɛn Yinni. ²⁵ N n mɛn na, Yinni, gari yi a gerua nε ka nɛn bweserun sɔ, a de yi koorɔ sere ka baadommaɔ. ²⁶ A de wunɛn yĩsiru tu wɔlle suara sere ka baadommaɔ kpa bu nεε, wunε Gusunɔ wɔllu ka tem Yinniwa a sãa Isireliban Yinni. Kpa a de nɛn bwese kɛra ya n bandu dii wunɛn wuswaaɔ. ²⁷ Domi wunε Gusunɔ, wɔllu ka tem Yinni, wunε wi a maa sãa Isireliban Yinni, wuna a man sɔɔwa a nεε, kaa de nɛn bibun bweseru tu bandu di nɛn biru. Yen sɔna na ka kãka na kana teni mɔ. ²⁸ Yinni Gusunɔ, wuna a sãa Gusunɔ. Wunɛn gari yi a gerua yi ra koorewa. Wuna a maa man durom mɛni nɔɔ mwεεru kua. ²⁹ N n mɛn na, a nɛn bweseru domaru kuo kpa ta n bandu dii sere ka baadommaɔ wunɛn wuswaaɔ. Domi wuna a gerua mε. Kpa a maa de doma te, ta n bu wãasi sere ka baadommaɔ.

8

Dafidin tabu kowobu

ba nasara wa

(I maa mεεriɔ Bandun Gari I, 18:1-13)

¹ Yeniban biru ye ya koorɔ wee. Dafidi u ka Filisitiba tabu kua u kamia u bu sekuru doke. Ma u bu taare u kua ben yinni. ² Yen biru u maa Mɔabuba wɔri u kamia. Be u mwεεra u bu kpĩ kpĩwa sĩa ita. Ma u sĩa yirun tɔmbu go, ma u tiagibu deri. Nge mɛya Dafidi u ka Mɔabuba mwa u taare u bu wɔɔ gobi sure. ³ U maa Hadadesεε Rehɔbun bii kamia, wi u sãa Soban sɪna boko Sirin temɔ. Sanam mε sɔɔ, Hadadesεε wi, u dɔɔwa u daa te ba mɔ Efaratin tem mwa. ⁴ Yera Dafidi u durɔ win maasɔbu tɔmbu nɔrɔbu ka nata ka wunɔbu (1.700) mwa ka maa

naanaakobu nɔrɔbun suba yendu (20.000). Ma u tii dumi wunɔbu (100) yiiya ben dumi sɔɔ, ma u yi yi tien naa sɛinu bɔɔra. ⁵Yen biruwa Sirigibu ba na saa Damasin di bu ka Hadadesɛɛ Soban sunɔ wi somi. Ma Dafidi u ben tɔmbu nɔrɔbun suba yenda yiru (22.000) go. ⁶Yera u win tabu kowobu yi yi Siri mi. Ma Sirigii be, ba kua wigibu, u bu taare u wɔɔ gobi sure. Mi Dafidi u gesi dua kpuro, Yinni Gusunɔ u ra nùn nasara wɛwa. ⁷Yera Dafidi u Hadadesɛɛn tere wuraginu suama u ka na Yerusalemu. ⁸Ma u maa sii gannu wa too u gura saa Hadadesɛɛn wuu maro sinin min di, Betasi ka Berotai.

⁹Ye Toi, Hamatin sina boko u nua ma Dafidi u Hadadesɛɛn tabu kowobu kpuro kamia, ¹⁰yera u win bii Yoramɔ gɔra Dafidin mi, u ka nùn tɔbiri kra u nùn siara yèn sɔ u Hadadesɛɛ tabu wɔri u kamia. Domi Toi ka Hadadesɛɛ ba raa tabu wɔrinɛwa. Ma Yoramɔ u seewa u dendi yāa ni ba kua ka sii geesu ka wura ka sii gandu sua u ka Dafidi naawa. ¹¹⁻¹²Ma Dafidi u ye kpuro mwa u Yinni Gusunɔ yiiya nge mɛ u raa nùn sii geesu ka wura yiiye ye u gura saa Sirigibu ka Mɔabuba ka Amɔniba ka Filisitiba ka Amalekiban min di, ka sere maa ye u wa Hadadesɛɛ Rehɔbun biin min di.

¹³Sanam mɛ Dafidi u ka Sirigibu tabu kua u wee, yera u Edɔmuba wɔri wɔwa ye ya wāa nim wɔku bɔruguun sɔɔ yɛsan nɔm dware gia. Ma u yɛsiru yara, u ben tɔmbu nɔrɔbun suba yendu yiru sari (18.000) go. ¹⁴Yera u tabu kowobu yi yi Edɔmun tem kpuro sɔɔ. Edɔmuba ba kua wigibu, ba ka win woodaba sɔmburu mɔ. Mi Dafidi u gesi dua kpuro Gusunɔ u ra nùn nasara wɛwa.

*Dafidin sɔm kowobun yĩsa
(I maa mɛrio Bandun Gari I, 18:14-17)*

¹⁵ U bandu dii Isireliba kpuro sɔɔ u be kpuro siriammɛ nge mɛ n weenɛ. ¹⁶ Saa ye sɔɔ, Yoabu Seruyan biiwa u sãa win tabu sunɔ. Yosafati, Ahiludun biiwa maa sãa win tire bero. ¹⁷ Sadaku, Akitubun bii ka Akimɛleki, Abiataan bii, beya ba sãa yãku kowobu. Serayawa maa sãa win tire yoro. ¹⁸ Bɛnaya, Yehoyadan bii u sãawa Dafidin kɔsobun wirugii. Kɔso beya Keretiba ka Peletiba. Beya ba ra tɔn kɔsobu go, kpa bu win gɔra da. Win tiin biba ba maa sãa win tem sina asakpɔbu.

Dafidi ka Mɛfiboseti

9

¹ Sɔɔ teeru Dafidi u bikia u nɛɛ, Sɔɔlun bweseru sɔɔ, goo u n̄ maa tie, kpa n wa n yẽro durom kua Yonatam s̄ɔ?

² N deema sɔm kowo goo u wãa Sɔɔlun yɛnuɔ wi ba sokumɔ Siba. Ma Dafidi u n̄n sokusia. Ye u na, ma u n̄n bikia u nɛɛ, wuna ba sokumɔ Siba?

Ma u wura u nɛɛ, oo, nɛna mi, yinni.

³ Ma Dafidi u nɛɛ, goo sari wi u sãa Sɔɔlun bweseru kpa n wa n yẽro durom kua nge mɛ na Yinni Gusunɔ nɔɔ mwɛɛru kua?

Ma Siba u n̄n wisa u nɛɛ, Yonatam u bii goo mɔ mi, wi u sãa yɛmɔ.

⁴ Sina boko u bikia u nɛɛ, mana u sere wãa.

Ma Siba u nɛɛ, u wãawa Makiri, Amielin biin yɛnuɔ Lodebaaɔ.

⁵ Ma Dafidi u gɔra Lodebaa mi, bu n̄n kasuma.

⁶ Yera ba ka Mɛfiboseti, Yonatam bii, Sɔɔlun debubu

ge na Dafidin mi. Ma u kpuna Dafidin wuswaaɔ u nùn bɛɛɛ wɛ̃.

Dafidi u nùn soka u nɛɛ, Mɛfiboseti.

Ma u wura u nɛɛ, nɛ wee, yinni.

⁷ Dafidi u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a ku nanda. Duroma kon nun kua ka gem wunen baaba Yonatam sɔ. Kon nun wunen debu Sɔɔlun tem kpuro wesia. Yen biru a n da ka man di saa baayerɛ nen dii yerɔ.

⁸ Ma u maa kpuna u Dafidi bɛɛɛ wɛ̃. U nɛɛ, yinni, mba na sãa a ka nen laakari mɔ mɛsum, nɛ wi na sãa nge bɔɔ goru mini.

⁹ Yera sina boko u Siba Sɔɔlun sɔm kowo soka u nùn sɔɔwa u nɛɛ, gãa ni nu raa sãa Sɔɔlu wunen yinniginu kpuro, ka ye ya sãa win yɛnun baayerɛ gesi, na ye win debubu Mɛfiboseti wɛ̃. ¹⁰ Tɛ̃ wunɛ ka wunen bibu ka wunen sɔm kowobu, bɛɛ kpurowa i ko i nùn wukua, kpa u ka dīanu wa u n dimɔ. Adama Mɛfiboseti wi, u ko n da ka man diwa baadomma nen dii yerɔ.

N deema Siba wi, bii tɔn durɔbu wɔkura nɔɔbuwa u mɔ. Win sɔm kowobu maa tɔnu yendu.

¹¹ Ma u sina boko wisa u nɛɛ, yinni, ye a man sɔɔwa kpuro, yera kon ko. Ma Mɛfiboseti u ra n daamɔ u n dimɔ Dafidin dii yerɔ, nge win bibun turo.

¹² Mɛfiboseti wi, u bii piibu gagu mɔ ge ba mɔ Mika. Ma tɔn be ba wãa Siban yɛnuɔ kpuro ba kua Mɛfibosetin sɔm kowobu. ¹³ Mɛfiboseti, yɛmɔ wi, u da u wãa Yerusalemuɔ kpa u wa u n da ka dim de sina bokon dii yerɔ baadomma.

10

*Ba Dafidigibu sekuru doke
(I maa mɛerio Bandun Gari I, 19:1-5)*

¹ Yeniba kpuron biru, Amøniban suno u kpuna u gu, ma win bii Hanuni u gona kəsire kua. ² Yera Dafidi u nee, kon Hanuni durom kuawa nge me win tundo Nakasi u raa man kua. Ma u win bwāabu gora bu da bu ka nūn nukuru yemiasia win tondon goon sō. Ye bwāa be, ba tura mi, ³ yera Hanunin sina asakpabu ba nūn sōwa ba nee, a tamaa Dafidin bwāa be, ba nawa bu ka wunen tundo beere wē? A n̄ yē ba nawa bu ka besen wuun saria gia, kpa bu gu wōrima bu mwa?

⁴ Yera Hanuni u Dafidin bwāa be mwεera, u ben tobunu kana beri berika u sukum deri. Ma u ben yabenu bōtira ben taanun deedeerun di. Yen biru u bu gira ba doona. ⁵ Yera gaba da ba ye Dafidi sōwa. Ma u tumbu seeya bu na bu bu sennō ko kpa bu bu sō bu gina sino Yerikoō sere ben tobunu nū n kpia. Domi ba wāawa seku bakaru sōo.

*Dafidi u Sirigibu ka Amøniba kamia
(I maa mεrio Bandun Gari I, 19:6-19)*

⁶ Ye Amøniba ba wa ma Dafidin wēra woo dua ben sō, yera ba tabu durabu nōrōbun suba yendu (20.000) kana Sirigibun min di. Tabu kowo ben wusa, Bēti Rehōbu ka Soba. Ma ba tumbu nōrōbu (1.000) wa Maakan sina bokon min di. Sobagibun min di maa tumbu nōrōbun suba wākura yiru (12.000). ⁷ Ye Dafidi u nua mēsum, yera u bu Yoabu ka win tabu durabu sure ba bu wōri. ⁸ Ma Amōni be, ba yara ba ben tabu sīa kpī ben wuun gbāraran kōnnōwō. Adama Sirigii be ba na Soba ka Bēti Rehōbun di, ka Tobugibu ka Maakagibu, ba da ba wāawa nenem yakasō. ⁹ Ye Yoabu u wa ma ba koo bu wōrimawa biru ka wuswaan di, yera u tabu yērobu gōsa Isireliba sōo, bu ka da bu Sirigibu wōri. ¹⁰ Be

ba maa tie u nεε win wənə Abisai u bu kparo, bu ka da bu Aməniba wəri. ¹¹ U win wənə wí sōwa u nεε, Sirigibu bà n man dam kera, a na a man somi. Aməniba bà n maa nun dam kera kon na n nun somi. ¹² A de a n wərugəru mə, kpa su sanna ka hania bεsən tambu ka wuu si Yinni Gusunə u sun wən sō, kpa win tii u sun kua nge mε u kī.

¹³ Yoabu ka win tabu kowobu ba seewa ba da bu ka Sirigii be wəri, ma Sirigii be, ba duki yakikira. ¹⁴ Ye Aməniba ba wa ma Sirigibu ba duki yakikira, yera ben tii ba maa yakikira Abisain wuswaan di, ba wəri wuuə. Yen biru Yoabu u gəsira u wura Yerusalemuə.

¹⁵ Ye Sirigii be, ba wa ma Isireliba ba bu kamiawa, yera ba wure ba maa ben tabu kowobu menna. ¹⁶ Ma Hadadesεε u gəra bu Sirigii be ba wāa daa te ba mō Efaratin guruə sokuma. Yera ba menna ba na Helamuə. Sobaki Hadadesεεn tabu sunəwa u bu kpare. ¹⁷ Yera ba Dafidi ye sōwa. Ma u Isireliba menna, ba Yuudeni tɔbura ba na Helamuə. Saa ye sōra Sirigibu ba sōru kua ba Isireliba wəri ba ka bu tabu kua. ¹⁸ Adama ba bu kpana ba duki sua. Ma Isireliba ba ben tambu nata ka wunəbu (700) go be ba tabu kεkεba kpare sō, ka maasəbu nərəbun suba weeru (40.000). Ma ba ben tabu sunə Sobaki mεera kua. Miya u gu.

¹⁹ Sinam be ba raa Hadadesεε sāmə mi, ba wa ma Isireliba ba nùn kamia. Yera ba ka Isireli be dora ma ba Dafidi sāwa. Saa yen dōma ten di, Sirigibu ba n̄ maa wure bu Aməniba somiru da.

Dafidi ka Bati Seba

11

¹ Wɔ̃ɔ kpɔɔn saa yè sɔ̃ sinambu ba ra tabu yari, yera Dafidi u win bwãabu ka win tabu sunɔ Yoabu ka sere maa Isireliba kpuro gɔra bu da bu Amɔniba go. Kpa bu wuu ge ba mɔ Raba mwa. Adama win tii u n̄ de. U sɔ̃ yenuɔ Yerusalemuɔ.

² Yera yoka gaa u seewa saa win kitarun di u bɔsu win sina dii tɛɛra wɔllɔ. Min diya u kurɔ goo wa u woburumuɔ. Kurɔ wi, kurɔ burɔn tiiwa. ³ Yera u gɔra bu kurɔ win asansi bikia. Ba n̄n sɔ̃wa ba nɛɛ, wiya ba mɔ Bati Seba, Eliamun bii. U sãawa Uri Hɛtin kurɔ. ⁴ Ma Dafidi u sɔmɔbu gɔra bu n̄n sokuma. Ye u na, ma u ka n̄n mɛnna. Yen biru kurɔ wi, u dɛɛrasiabun wororu kua, ma u wura win yenuɔ.

⁵ Ye u deema wee, n kua gura, ma u Dafidi gɔria bu n̄n sɔ̃ wee, u gura mɔ.

⁶ Yera Dafidi u gɔra Yoabun mi, u de Uri Hɛti wi, u na.

Ma Yoabu u dera Uri u da Dafidin mi saa tabu gberun di. ⁷ Ye u tura, yera Dafidi u n̄n bikia u nɛɛ, Yoabu u bwãa do? Win tɔmbu kpuro ba alafia mɔ? Anna maa tabu gia sãa. ⁸ Yen biru u maa n̄n sɔ̃wa u nɛɛ, u doo win yenuɔ kpa u win kɔri tea u wɛra.

Yera Uri u seewa u yara sina kpaarun di. Ma Dafidi u n̄n kɛnu mɔrisia yenuɔ. ⁹ Adama Uri kun de win yenuɔ. U da u kpunawa sina kpa ten kɔnnɔwɔ ka sunɔn kirukuba sannu. ¹⁰ Ye ba Dafidi sɔ̃wa ma Uri kun de yenuɔ, yera Dafidi u n̄n bikia u nɛɛ, n n̄ gɔburun diya a wee ro? Mba n kua a n̄ ka de wunen yenuɔ.

¹¹ Ma Uri u Dafidi sɔ̃wa u nɛɛ, Gusunɔn woodan kpakororu ka Isireliba ka Yudaba ba wãa kunu sɔ̃ tabu gberɔ, ka sere nɛn yinni Yoabu. Yera kon da

nɛn yɛnuɔ n di kpa n nɔ kpa n ka nɛn kurɔ mɛnna? Sere ka wunɛn wǎaru, na ñ kpɛ n yen bweseru ko.

¹² Ma Dafidi u nùn sɔɔwa u nɛɛ, ñ n mɛn na, a kɔam kpunɔ mini gisɔ kpa a doona sia. Ma Uri u sina Yerusalemuɔ dɔma te. ¹³ Yera Dafidi u nùn dim soka u dera u di u nɔra sere tam mu nùn go.

Adama ye n kua wǎkuru u kɔam yara u da u kpuna ka sunɔn kirikuba. U ñ de win yɛnuɔ.

¹⁴ Sisiru bururu yera Dafidi u Yoabu tireru yorua u Uri wɛ u ka da. ¹⁵ Ye u yorua tire te sɔɔ wee. U nɛɛ, bu ka Uri doo mi tabu sum kpa bu yarina bu nùn deri, yiberɛba bu nùn sɛre bu go.

Urin gɔɔ

¹⁶ Saa yɛ sɔɔ Yoabu u tire te gara u kpa, yera u Uri sure mi u yɛ yiberɛban tabu durɔ damgiba wǎa. Domi wiya u wuu gen saria yɛ ba ka gu tarusi. ¹⁷ Yera wuu gen tabu durɔ be, ba yarima ba tabu wɔrina ka Yoabu, ma Dafidin tɔmbu sɔɔ dabira wɔruka. Mi sɔɔra Uri Hɛti wi, u gu. ¹⁸ Ma Yoabu u sɔmɔ wuna u ka nùn gɔri Dafidin mi, u nùn taa bin labaari kpuro sɔ. ¹⁹ Yera u sɔmɔ wi sɔɔwa u nɛɛ, à n sina boko taa bin baaru kpuro saaria a kpa, ²⁰ ma a wa u mɔru bɛsira sere u nun sɔɔwa u nɛɛ, wara raa nɛɛ, i wuu ge susi i gu tabu wɔri. I ñ yɛ ma gbǎraru wɔllun diya ba ra sɛɛnu tweeme? ²¹ Wara u Abimɛlɛki, Gedeonin bii go. I ñ yaaye ma tɔn kurɔwa u nùn nɛɛrun bia kara gbǎraru wɔllun di ma u gu Tebɛsio? N n mɛn na, mban sɔna i gbǎra te susi. U n gerua mɛ, u kpa, saa yera kaa nùn sɔ win bɔɔ Uri, Hɛti wi, u maa gu.

²² Sɔmɔ wi, u seewa u doona. Ye u tura Dafidin mi, u nùn ye kpuro saaria ye Yoabu u nùn sɔɔwa

u gere. ²³ U nɛɛ, ka gem, tɔn be, ba sun dam kere. Ba raa yarima ba sun deema yakasɔ, ma sa bu gira sa ka da sere ben gbāra kɔnnɔwɔ. ²⁴ Yera ben tɛn towobu ba wunɛn bwāabu tweema saa gbāra ten wɔllun di. Sina boko, miya wunɛn bwāabun dabira gu. Mi sɔɔra Uri Hɛti win tii u gu.

²⁵ Ma Dafidi u sɔmɔ wi sɔɔwa u nɛɛ, à n wura, a Yoabu sɔ u ku de yeniba yu win nuki sanku. Domi tabu sɔɔ, takobi yà kun gee go, ya koo giɔ go. N n mɛn na, u hania koowo u tɔn be wəri u wuu ge mwa. Wunɛn tii à n tura, a nùn dam kɛɛyɔ.

²⁶ Ye Urin kurɔ wi, u nua ma win durɔ u gu yera u win gɔɔ swĩ. ²⁷ Saa ye yen baa ya doona, ma Dafidi u sɔmɔ gɔra ba ka kurɔ wi na win yenuɔ u nùn sua kurɔ, ma u nùn bii tɔn durɔ marua. Adama ye Dafidi u kua mi, ya n Yinni Gusunɔ dore.

Natani

u Dafidi nùn win taarɛ sɔɔsi

12

¹ Yen biru Yinni Gusunɔ u Natani gɔra Dafidin mi. Ye u tura, ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, tɔmbu yiru gaba ba wāa wuu teu sɔɔ. Turo sāa gobigii. Turo maa sāa sāaro. ² Ben wi u sāa gobigii mi, u yāanu ka ketɛba mɔ dabi dabinu. ³ Adama sāaro wi, u n gāanu ganu mɔ ma n kun mɔ yāa niu piibu gagu ge u dwa. U gu nɔɔrimɔ ma ga kpɛamɔ ka win bibu sannu. Dīa ni durɔ wi, u ra di, niya u ra yāa buu ge wɛ. Kaa te u ra ka nim nɔ, tera u ra maa ka gu nim kɛ. Kpa ga n kpĩ win tororu wɔllɔ. U yāa buu ge mɛɛrawa nge win bii wɔndia. ⁴ Sɔɔ teeru gobigii wi, u sɔɔ wa. Ye u kĩ u nùn yaarɛ ko, yera u n wa win sabe dabi te sɔɔ,

ye u koo wuna u go sere sãaro win yãa buu teu ge. Gera u mwa u ka win sɔɔ yaarɛ kua.

⁵⁻⁶ Ye Dafidi u gari yi nua u kpa, yera win mɔru seewa gem gem ye durɔ wi, u kua min sɔ. Ma u Natani sɔɔwa u nɛɛ, sere ka Yinni Gusunɔn wãaru, n weenɛwa durɔ wi, u yãa buu gen saka nne kɔsia kpa bu durɔ win tii go. Domi u n sãaro win wɔnwɔndu kue.

⁷ Ma Natani u Dafidi sɔɔwa u nɛɛ, wuna a sãa nge durɔ wi. Tɛ wee ye Gusunɔ Isireliban Yinni u gerua. U nɛɛ, u nun bandun gum tare a ka kua Isireliban sunɔ. Ma u nun wɔra Sɔɔlun nɔman di. ⁸ Yen biru u nun wunen yinni Sɔɔlun yenu wɛ ka win kurɔbu ka sere maa Isireliba ka Yudaban bweseru. U kun yɛ ma yeni ya tura u n daa nun sosie. ⁹ N n mɛn na, mban sɔna a win gari atafiru kua a ka kua ye n sãa kɔsa win nɔni sɔɔ. A dera Amɔniba ba Uri Hɛti wi go ka takobi, ma a win kurɔ sua a tii koosi. ¹⁰ Yen sɔ, tabu kun maa kpeemɔ wunen yenuɔ, domi a nùn gema ma a Uri Hɛtin kurɔ wɔra a kua wunɛgii. ¹¹ U kpam nun sɔmɔ ma u koo de kɔsa gaa yu se wunen bweseru sɔɔn di yu nun deema. Yera u koo de wunen bweserun goo u wunen kurɔbu sua u ka kpuna wunen wuswaaɔ sɔɔ sɔɔ gbãara. ¹² Wunɛ a raa ka Urin kurɔ kpunawa gbɛnum, adama u koo de yɛro wi, u ka wunɛgibu kpuna Isireliba kpuron wuswaaɔ sɔɔ sɔɔ.

¹³ Ma Dafidi u Natani sɔɔwa u nɛɛ, nen tora te, ta kpã te na Yinni Gusunɔ kua.

Natani u nùn wisa u nɛɛ, Yinni Gusunɔ u maa nun wunen durum suuru kua. A n maa gbimɔ. ¹⁴ Adama ye a kua mi, ya dera Yinni Gusunɔn yiberɛba ba win yĩsiru gari kam gerusi. Yen sɔ, u

koo de bii wi kurɔ wi, u ka nun mara mi, u gbi.
 15 Ye Natani u gari yi gerua u kpa, u gɔsira u da win
 yenuɔ.

Dafidin biin gɔɔ

Yen biru Yinni Gusunɔ u dera bii wi Dafidi u ka
 Urin kurɔ Bati Seba mara u bara gem gem. 16 Yera
 Dafidi u Gusunɔ kanaru wɔri u nɔɔ bɔkua bii win sɔ.
 Ma u dua dirɔ u kpuna temɔ wɔku giriru. 17 Win
 bwãabun guro gurobu ba nùn suuru kana u ka se
 tem sɔɔn di, adama u yina. Meya u maa yina u gãanu
 di. 18 Ye n kua sɔɔ nɔɔba yiruse, yera bii wi, u gu. Ma
 Dafidin bwãa be, ba berum bara bu nùn sɔ. Domi ba
 nɛɛ, u n sun swaa daki nuku sankiranun sɔ sanam
 mɛ bii wi, u barɔ. Amɔna sa ko koosina tɛ su ka
 nùn bii win gɔɔ sɔ kpa sa kun ka win nuki sank
 sa sosi. 19 Sanam mɛ Dafidi u wa win bwãabu ba
 gunnu gunnu gari mɔ, u gia ma bii wi, u guwa. Ma
 u bu bikia u nɛɛ, bii wi, u guwa?

Ba nùn wisa ba nɛɛ, oo, u gu.

20 Saa yera Dafidi u seewa tem di u da u wobura
 u win yãnu kɔsa, ma u tii turare yɛka u da Yinni
 Gusunɔn sãa yerɔ u nùn sãwa. Yen biru u gɔsirama
 yenuɔ u dɔanu bikia. Ma ba nùn wɛ u di. 21 Ma
 win bwãabu ba nùn bikia ba nɛɛ, yinni, mba wunen
 kookoo sin tubusianu. Domi sanam mɛ bii wi, u
 wasi, a nɔɔ bɔkua ma a swĩ. Adama tɛ ye u gu, ma
 a seewa a di.

22 U bu wisa u nɛɛ, saa ye bii wi, u wasi, na nɔɔ
 bɔkua na swĩ, domi na n yɛ Yinni Gusunɔ u n koo
 nɛn wɔnwɔndu wa kpa u bii wi bekia. 23 Adama tɛ
 u gu. Mban sɔna ko na n maa nɔɔ bɔkua. Kon kpĩ n
 nùn seeya gɔrin di? Nɛna kon da n nùn deema mi u
 wãa. N n maa wi, u koo wurama nɛn mi.

Saloməɔn marubu

²⁴ Yen biru Dafidi u da u win kurə Bati Seba nukuru yemiasia, ma u ka nùn menna. Kurə wi, u gura sua u mara bii tən durə. Ma Dafidi u nùn yĩsiru kã Saloməɔ. Yinni Gusunə u bii wi kĩa gem gem. ²⁵ Ma u win səmə Natani gəra u maa nùn yĩsiru garu kē te ba m̀ Yedidia. Yen tubusiana, wi Yinni Gusunə u kĩ.

Dafidi u Raba mwa

(I maa mεerio Bandun Gari I, 20:1-3)

²⁶ Saa ye səra Yoabu u Aməniban wuu ge ba m̀ Raba wəri u gen wəɔ bera mwa mi ben sina boko u ra n wāa. ²⁷ Yera u Dafidi səməbu gəria u nεε, wee, na Raban bera mi nim mu wāa mwa kə. ²⁸ Yen sō, a tən be ba tie menna kpa i na i wuu ge mwa mam mam. Domi na n̄ kĩ bu nεε, nε Yoabuwa na gu mwa. ²⁹ Yera Dafidi u tən be kpuro menna, ma ba da ba Raba wəri ba ye mwa. ³⁰ Ma u wuu min sunən furə wuragu mwa. Gen bunum mu sãawa kilo tɛna ka nεε. Ba gu kpee gobiginu gore. Ma ba gu sua ba Dafidi dokea wirə. Yen biru u ka gu da Yerusalemə. Yen dəma te, dukia baka Dafidi u gura. ³¹ Ma u Raban tən be ba tie yoo səma koosia. Ben gaba dāa bərimə ka gbεε, gaba ka sii, gaba tem gbemə ka dākuru, ma gaba birikiba m̀. Nge mɛya u Aməniban wusu kpuron təmbu yoo səma kpεε. Yen biru u gəsirama Yerusalemə ka win təmbu kpuro.

*Aməɔ ka Tamaa***13**

¹ Yeniban biru, ye ya koora wee. Abusaləmu, Dafidin bii, u sesu mə wi ba sokumə Tamaa. Kurə burən tiwa u sãa. Yera ben tundo tuosi wi ba m̀

12 Ma Tamaa u nεε, aawo, a ku man sanku. Domi ba ku ra yen bweseru ko bεεε Isireliba sɔɔ. A ku bεεε sari kom mε ko. 13 À n kua mε, mana kon we ka seku ten bweseru. Mεya wunen tii kaa ko bεεε sari bεεε Isireliba sɔɔ. Yen sɔ, a bεsen tundo sina boko sɔɔwɔ. U n̄ yinamɔ a man sua kurɔ.

14 Adama Amɔɔ kun Tamaan gari yi wure. Ma u n̄n̄ tilasi kua u ka n̄n̄ kpuna. 15 Yen biru Amɔɔ u n̄n̄ tusa too n̄ kere k̄i te u raa n̄n̄ k̄i. Ma u n̄n̄ sɔɔwa u nεε, a seewo a doona.

16 Yera Tamaa u nεε, a ku maa k̄sa sosi k̄sa ye a man kua sɔɔ a n̄ man gire.

Adama Amɔɔ u n̄ win gari swaa daki. 17 Ma u aluwaasi wi u n̄n̄ n̄ɔrimɔ soka u nεε, a kurɔ wini giro minin di. A de u yari tɔɔwɔ kpa a gambo kεnε a b̄eri.

18 Ma Amɔɔn aluwaasi wi, u Tamaa yara u gambo ye kenua.

N deema yabe n̄n̄igira * Tamaa u sebua. Ten bwesera sina bokon bii wɔndia be ba n̄ durɔ ȳε ba ra sebe. 19 Ye Tamaa u yara, yera u tii torom wisi wirɔ ma u win yabe n̄n̄igii te ḡia u ka win nuku sankiranu sɔɔsi. U wiru n̄ma s̄ndi u sumɔ ka dam. 20 Yera win sesu Abusalɔmu u na u n̄n̄ bikia u nεε, Amɔɔ u ka nun kpuna? N n̄ m̄en na, a seewo, n̄en sesu, a ku gari yi garisi ḡruɔ too, domi wunen sesuwa.

Adama ka mε, Tamaan nukura sankira too. Ma u da u w̄aa Abusalɔmun dirɔ. 21 Sina boko Dafidi u ye kpuro nua, yera u m̄aru kua. Adama u n̄ Amɔɔ gerusi, ȳen sɔ u s̄a win bii gb̄ikoo ma u n̄n̄ k̄i too.

* **13:18** yabe n̄n̄igiru - I Handunian torubu 37:3n tubusianu m̄εrio.

22 Abusalõmu kun maa Amõõ gãanu sõõwa. Adama u nùn tusa yèn sõ u win sesu tilasi kua u ka kpuna.

Abusalõmu u win sesu

mõru bara

23 Wõõ yirun biru, sõõ teeru Abusalõmu u win yãanun sansu bõõrimõ Baali Hasoriõ Efaraimun tem bõkuõ. Ma u win tundo tuosibu sina bokon bibu kpuro dim soka. 24 U sere bu dim mē soku, u da u sina boko deema u nēē, yinni, wee ba nēn yãanun sansu bõõrimõ, sa yen tõõ bakaru mõ. Na kī wunē ka wunēn bwãabu i na i ka sun di.

25 Ma sina boko u nùn wisa u nēē, aawo, nēn bii, bēēn kpuro kun dõõ. Domi sãmunu koo kpēã.

Ma u nēē, a suuru ko, a de a da ka mē.

Adama sina boko u yina. Domara u nùn kua.

26 Yera u sina boko sõõwa u nēē, a de baa nēn mõõ Amõõ u na.

Ma sina boko u nēē, mban sõna a kī u na wunēn mi.

27 Abusalõmu u maa sina boko suuru kana, ma u dera Amõõ u da ka sere maa win bii be ba tie kpuro.

28 Yera Abusalõmu u win sãm kowobu sõõwa u nēē, i n laakari sãa sanam mē tam mu koo Amõõ go. Saa yera kon bēē sõ n nēē, i nùn soowo i go. I ku berum ko domi nēna na bēē wooda wēēmõ. I de i yõra i tøn durõ kom sõõsi.

29 Ma Abusalõmun sãm kowo be, ba Amõõ kua nge mē u gerua. Yera sina bokon bii be ba tie ben baawure u win keteku yõõwa u duka sua.

30 Sanam mē ba duki yarina mi, yera Dafidi u nua ma ba win bibu kpuro go, baa ben turo kun tie. 31 Ma u seewa u win yaberu nēnuu u karana u kpuna temõ nuku sankiranun sõ. Meyã maa win bwãaba kua. 32 Yonadabu, Dafidin mõõ Saman bii,

u gerua u nɛɛ, yinni, a ku nɛɛ, ba wunɛn bibu kpuro go. Domi Amɔɔ tɔnawa u gu. Saa dɔma tɛn di u ka Tamaa kpuna ka dam mi, yera Abusalɔmu u ka bwisika u nùn go. ³³ Yen sɔ tɛ, a ku gɔru doke ma wunɛn bibu kpurowa ba gu. Adama a n yɛ ma Amɔɔ tɔnawa u gu.

³⁴ Yen biru Abusalɔmu u duka yakura.

Gb̄ararun kɔnnɔ kɔso u s̄ira u wa wee, tɔn wɔru ga wee win biruɔ guurun bera gian di. Ma u da u sina boko sɔɔwa ye u wa.

³⁵ Ma Yonadabu u nùn sɔɔwa u nɛɛ, yinni, wunɛn biba. Wee ba wee. N ñ mɛya na nun sɔɔwa?

³⁶ Sere u ka gari yi gere u kpe, yera sina bokon bii be, ba tunuma. Ma ba wuri wɔri. Sina bokon tii ka win bw̄abu ba maa sw̄i gem gem.

³⁷⁻³⁸ N deema saa ye sɔɔ, Abusalɔmu u kpikuru woo Talimai, Amihudun biin mi, wi u s̄aa Gesurin sina boko. Ma u sina mi, n ka kua wɔɔ ita. Saa ye kpuro sɔɔ, Dafidi u w̄aa win sina kpaarɔ u win bii Amɔɔn gɔɔ sumɔ. ³⁹ Saa ye Dafidin nukura yemia, win mɔru ye u ka Abusalɔmu mɔ ya sure.

Yoabu u k̄i

Abusalɔmu u gɔsirama yenuɔ

14

¹ Yoabu Seruyan bii u gia ma Dafidi sina bokon gɔru ga woowa win bii Abusalɔmun mi gia. ² Yera u gɔra Tekoɔ bu da bu kurɔ bwisigii goo kasuma. Ye kurɔ wi, u tunuma yera Yoabu u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a gɔɔ woorun ȳanu dokeo kpa a n s̄aa nge a nuki sankire. A ku turare gaa doke. A n gesi s̄aa nge wi

u gɔɔ sɔ̄ n tɛ. ³ À n kua mɛ, kpa a da sina bokon mi, a nùn sɔ̄ ye kon nun sɔ̄ kpuro.

Ma u nùn sɔ̄wa ye u koo gere. ⁴ Ma kurɔ̄ wi, u seewa u da u ka sina boko gari yi ko. Ye u tura mi, yera u yiira u wiru tem girari u nɛɛ, yinni, a man faaba koowo.

⁵ Yera sina boko u nùn bikia u nɛɛ, mba n kua.

Ma u wisa u nɛɛ, yinni, wee, nɛ gɔminiwa. Nɛn durɔ̄ u gu, ⁶ u man bibu yiru deria. Bii bera ba sanna gberɔ. Saa ye sɔɔ, goo sari ben turuku u sere bu yakiana. Ma turo u win winsim so u go. ⁷ Tɛ̄ wee, nɛn bweseru ta man seesi ta nɛɛ, n bu wi u win winsim go mi nɔmu sɔndio bu maa nùn go, yèn sɔ̄ u win winsim yem yari. Wee, nà n bu bii wi nɔmu sɔndia, na n maa bii goo mɔ wi u koo nɛn durɔ̄n tubi di, kpa win bweseru tu gbi.

⁸ Ma sina boko u kurɔ̄ wi sɔ̄wa u nɛɛ, a gina wio. Kon nɛn bwāabu sɔ̄ bu da bu nun wunɛn gari yi wunana.

⁹ Ma kurɔ̄ wi, u nùn wisa u nɛɛ, yinni, baa bà n koo goo taare wɛ̄, nɛ ka nɛn tondon yɛnugiba ba koo taare wɛ̄, n n wunɛ ka wunɛn bwāabu.

¹⁰ Sina boko u nùn sɔ̄wa u nɛɛ, goo ù n wunɛn kɔ̄sa gerua, a ka nùn na mini. Saa yera yɛ̄ro kun maa nun babamɔ.

¹¹ Ma kurɔ̄ wi, u nɛɛ, a man nɔɔ mwɛɛru kuo ka Yinni Gusunɔ̄n yĩsiru, ma a n derimɔ be ba bii win mɔru kɔsiamɔ bu maa kɔ̄sa sosi bu nɛn bii wi u tie go.

Yera sina boko u nùn wisa u nɛɛ, sere ka Yinni Gusunɔ̄n wāaru, wunɛn bii wi, baa win wirun seri tia kun wɔrimɔ.

¹² Ma kurɔ̄ wi, u nɛɛ, yinni, a de n maa gari fiiko gere.

Yera sina boko u nεε, a geruo.

¹³ Ma u nεε, yinni, mban sōna a kōsa yeni m̀ò ye ya Gusunən t̄ambu waam̄o. A dera wunen tiin bii u kpikiru woo wunen s̄o. T̄ē, wunen gari yi a gerua mi, wuna yi ka yā. ¹⁴ Tilasiwa bεsen baawure u ka gbi s̄o teeru kpa sa n s̄a nge nim mε mu yari tem s̄o, mε ba n̄ kp̄ē bu maa gura. Adama Gusun̄o kun k̄i Abusal̄omu u gbi t̄ē. U k̄iwa u ḡosirama kpikirun di u n w̄a win b̄okūo. ¹⁵ Yinni, ye na ka na wunen mi, na nun gari yini kpuro s̄ōwa, nen t̄amba ba man b̄erum tia. Yera na nεε, kon na n nun yi s̄o. S̄or̄akudo kaa nen gere wura. ¹⁶ Kpa a sun w̄era nε ka nen bii be ba kasu bu sun gon n̄oman di, be, be ba n̄ k̄i sa n maa baa m̄o tem mε Gusun̄o u sun w̄ē s̄o. ¹⁷ Na tii s̄ōwa na nεε, wunen gari yi koo man nukuru yemiasia. Domi na nun m̄erawa nge Gusunən ḡorado wi u kōsa ka gean wunan̄o ȳē. Kpa Gusun̄o wunen Yinni u n w̄a ka wunε.

¹⁸ Ma sina boko u kur̄o wi s̄ōwa u nεε, na k̄i n nun ḡāanu bikia. A ku man weesu kua a yen gaa bere.

Ma kur̄o wi, u nεε, yinni, a geruo.

¹⁹ Yera sina boko u nεε, n n̄ Yoabuwa u nun yeniba s̄ōwa?

Kur̄o wi, u n̄n wisa u nεε, yinni, sere ka wunen w̄āaru, ye a gerua mi, ya s̄āawa gem. Wunen b̄ōo Yoabuwa u man gari yi s̄ōwa u nεε, n na n nun s̄o. ²⁰ U ye kuawa n wa gari yi kpuro yi ka w̄era. Wee, a maa bwisi m̄o nge Gusunən ḡorado a n ka ȳē ye ya kooram̄o handuniāo.

²¹ Yen biru Dafidi sina boko u da u Yoabu s̄ōwa u nεε, to, kon ko nge mε a k̄i. A doo a nen bii Abusal̄omu wi ḡosiam̄a.

22 Yera Yoabu u nùn kpuna ka bæεε u nùn siara. Ma u gerua u nεε, yinni, gisɔra na wa ma a ka man nɔnu geu mεεra. Domi a nεε, kaa ko ye na nun kana.

23 Ma Yoabu u seewa u da Gesuriɔ Abusalɔmun mi, u ka nùn wurama Yerusalemuɔ. 24 Ye ba tunuma, sina boko u nεε, a de u da u sina win yenuɔ. A ku de u na nen mi.

Ma Abusalɔmu u da win yenuɔ, u n de sina bokon mi.

Abusalɔmu ka Dafidi ba dora

25 Abusalɔmu wi, durɔ burɔn tiwa. Goo sari Isireliba sɔɔ wi u yisiru yara buram mɛn saabu. Saa win naa tararun di sere ka win wirɔ, gam sari mi kaa kpaka wa. 26 Wɔɔ ka wɔɔwa u ra win seri kɔni. Domi saa yera yi ra nùn bunie too. Win seri yi ba kɔna mi, yin bunum mu ra kilo yiru kere. 27 Bii tɔn durɔbu itawa u mara ka bii tɔn kurɔ turo. Win yisira Tamaa. U sɔawa kurɔ burɔn tii.

28 Abusalɔmu wi, u kuawa wɔɔ yiru Yerusalemuɔ, u n sina boko waare. 29 Yera u Yoabu sokusia u na u nùn gɔri sina bokon mi. Adama Yoabu u yina u na. Ma u kpam wure u nùn sokusia. Ka mε, u yina u na. 30 Ma Abusalɔmu u win bwãabu sɔɔwa u nεε, Yoabun gberu wee negirun bɔkuɔ. U maa dīanu mɔ mi. I doo i win gbee te dɔɔ mɛni.

Ma ba da ba tu dɔɔ mɛni. 31 Yera Yoabu u seewa u da Abusalɔmun mi, u nùn bikia u nεε, mba n kua wunɛn bwãabu ba ka da ba nen gberu dɔɔ mɛni.

32 Abusalɔmu u nùn wisa u nεε, domi na nun sokusia na nεε, a na n nun gɔri sina bokon mi, kpa a nùn bikia mban sɔna u dera na wurama Gesurin di. Domi n daa sanɔ na n woo mi gia. Tɛ na kī su waana ne ka sina boko. Taare gaa yà n man wãasi, kpa u man go.

³³ Ma Yoabu u da sina bokon mi, u nùn gari yi tusia. Yera sina boko u Abusalõmu sokusia. Ye u tunuma win mi, u kpuna ka beεε. Ma sina boko u nùn tɔbura u bɔkasi.

Abusalõmu u nia sãa

u sina boko bandu mwaari

15

¹ Yen biru Abusalõmu u da u tabu keke kasu ka dumi ka tɔmbu weeraakuru be ba ra n nùn gbiye mi u dɔɔ. ² U ra sewa buru buru yellu u n wãa wuun duu yerɔ. Goo ù n sarɔ u siribu dɔɔ sina bokon mi, yera u ra yẽro yõrasie u nùn bikia u neε, bwese kera yeren min diya a yarima.

U n nùn wisa u neε, u yarimawa Isireliban bwese kera kasan di, ³ kpa Abusalõmu u nùn sɔ u neε, a wunen gem mɔ, adama à n da sina bokon mi, goo kun nun swaa dakimɔ.

⁴ Kpa u n kparam mɔ, bà n man kua siri kowo tem me sɔɔ, baawure wi u siribu na nen mi, kon nùn siriawa dee dee.

⁵ Mi u yɔ wuun duu yerɔ, goo ù n na win mi, u nùn kpuna u ka nun beεε wẽ, u ra nɔmu demiewa u yẽro nenε u bɔkasi.

⁶ Nge meya Abusalõmu u Isireliba kpuro kua be ba siribu daamɔ sina bokon mi. Ma ba tii wesia win mi gia.

⁷ Ye n kua wɔɔ nne, yera Abusalõmu u sina boko Dafidi sɔɔwa u neε, na nun kanamɔ, a de n da Heboroniɔ n ko yèn nɔɔ mwεεru na Yinni Gusunɔ kua. ⁸ Domi sanam me na wãa Gesuriɔ, Sirin temɔ, na neε, ma Yinni Gusunɔ u ka man wurama baani ka gem, kon nùn yãkunu kua Heboroniɔ.

⁹ Ma sina boko u neε, a doo ka bɔri yendu.

Ma Abusalõmu u seewa u da Heboroni mi. ¹⁰ Min diya u tãmbu gõra gõra asiri sãõ Isireliban bwesenu kpuro sãõ, u nεε, bu be sã, bà n kãakãagin swĩi nua, bu kuuki koowo kpa bu kpara bu nεε, Abusalõmu u bandu di Heboroniã. ¹¹ Ma u tãmbu goobu (200) kana Yerusalemun di, ba ka nùn da Heboroni mi. Adama ba ñ yẽ ye u nia sãa win gõruõ.

¹² Sanam mε u yãkuru m̀, yera u dera ba da Gilõõ ba Ahitofeli, Dafidin bwisi kẽõ kasuma. Yera Abusalõmun nia ye u sãa mi, ya dam kua. Tõn be ba ka nùn yõra ba dabiamõ gem gem.

Dafidi u kpikiru sua Yerusalemun di

¹³ Yera goo u na u Dafidi sãõwa u nεε, Isireliban dabira ba tii wesia Abusalõmun mi.

¹⁴ Ma Dafidi u win bwãa be ba ka nùn wãa Yerusalemuõ sãõwa u nεε, ñ n mɛn na, i seewo su kpikiru su. Ma n kun mε, besen goo kun kisiramõ Abusalõmun nãman di. I wasi suo su doona, u ku raa sun deema mini u sun wahala doke. Kpa u wuu ge wõri u gen tãmbu go.

¹⁵ Yera win bwãa be, ba gerua ba nεε, ye a kĩ kpuro, yinni, yera sa ko ko.

¹⁶ Ma sina boko u swaa wõri, ka win yenugibu. Adama u dera win ban sina kurõbu wõkuru ba sina ba sina kpaaru kõsu.

¹⁷ Saa ye sina boko u yariõ, yera win tãmbu kpuro ba nùn swĩi. Ma ba da ba yõra sere wuun yenu dãaku gagun bõkuõ. ¹⁸ Ma win bwãabu kpuro ka Keretiba ka Peletiba ba nùn sararimõ ka sere maa tãmbu nata (600) be ba nùn swĩima Gatin di ba sara ba da win wuswaaõ. ¹⁹ Ma sina boko u Itai, Gatigii sãõwa u nεε, mban sõna a ka sun swĩi. A gõsiro a sina Abusalõmu u nun deema. Domi wunε sãõwa.

Yen biru ba ka nun nawa saa wunen tem di. ²⁰ Sɔɔ mɛɛ tera a tunuma, kpa na n ka nun yaayaare mɔ gisɔ? Nɛn tii na n yɛ mi na dɔɔ. N n mɛn na, a gɔsiro ka wunen tɔn be ba nun swɔi, kpa Yinni Gusunɔn durom ka win bɔrɔkiniru ta n ka nun wɔa.

²¹ Adama Itai u sina boko wisa u nɛɛ, sere ka Yinni Gusunɔn wɔaru ka maa wunen tiin wɔaru, yinni, yam kpuro mi a wɔa, baa n n gɔɔ sɔɔn na, miya ko na n maa wɔa.

²² Ma Dafidi u nɔn sɔɔwa u nɛɛ, n n mɛn na, a gbiiyo su da.

Ma Itai, Gatigii wi, u gbia ka win tabu kowobu ka sere ben yenugibu kpuro. ²³ Saa ye tɔn be, ba sarɔ ba doonɔ, yera tem mɛn tɔmbu ba wuri wure. Ma sina boko ka win tɔmbu kpuro ba daa te ba mɔ Sedoroni tɔbura ba doona gbaburun bera gia. ²⁴ Yɔku kowo Sadɔku u maa wɔa mi ka Lefi be ba Yinni Gusunɔn woodan kpakororɔ sɔɔwa. Ba tu sɔbia ba yi. Ma yɔku kowo Abiataa u yɔkuru mɔ sere tɔn be kpuro ba ka yara wuun di ba kpa.

²⁵ Ye ba yɔkuru kua ba kpa, yera sina boko u Sadɔku sɔɔwa u nɛɛ, a Yinni Gusunɔn woodan kpakoro te suo a ka wura wuuɔ. Yinni Gusunɔ u n man durom kua, u koo de n wurama kpa n maa tu wa ten wɔa yerɔ. ²⁶ Adama u n nɛɛ, u man yinawa, to, nɛ wee! U man kuo nge mɛ u kɔi.

²⁷ Ma u kpam nɔn sɔɔwa u nɛɛ, a wa? A wuro ka bɔri yendu, ka wunen bii Akimasi ka Abiataa ka win bii Yonatan. ²⁸ Wee, kon yɔra daa ten tɔbura yerɔ gbaburu mini, sere a ka man labaari sɔɔma.

²⁹ Nge mɛya Sadɔku ka Abiataa ba ka Yinni Gusunɔn kpakoro te wura Yerusalemuɔ. Ma ba sina mi.

*Dafidi u Usai gɔra**u ka Abusalɔmun kpunaa gia**asiri sɔɔ*

³⁰ Ma Dafidi u Olifin guuru yɔɔmɔ ka swĩi u yasa wiru wukiri, u s̄imɔ ka naa dirusu. Nge mɛya win bwãa be ba ka nùn dɔɔ ba maa kua. Ba guu te yɔɔmɔ ka swĩi ba yasi wiru wukiri. ³¹ N deema goo u raa Dafidi s̄ɔɔwa u nɛɛ, Ahitofeli u wãa ka Abusalɔmu, tɔn be ba sina boko seesi sɔɔ. Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ kana u nɛɛ, u de Ahitofelin bwisi yi u Abusalɔmu kɛmɔ mi, yi ko asansi sarirugii.

³² Sanam mɛ Dafidi u tura guuru wɔllɔ mi ba ra Gusunɔ sã, u deema Usai Aakigii u wãa mi, u nùn mara u yabe k̄iasu sebua. Ma win wira tua sãa u ka win nuku sankiranu s̄ɔɔsi. ³³ Ma Dafidi u nùn s̄ɔɔwa u nɛɛ, sà n da sannu, ya ñ man somimɔ. ³⁴ N n mɛn na, a gɔsiro wuuɔ kpa a da a Abusalɔmu s̄ ma kaa ko win b̄ɔɔ nge mɛ a raa sãa win tundon b̄ɔɔ. Nge mɛya kaa man somi à n Ahitofelin bwisi kam koosiamɔ. ³⁵ Yãku kowobu Sadɔku ka Abiataa ba wãa mi ka wunɛ. Gari yi a nua saa sunɔ Abusalɔmun yɛnun di kpuro, a doo a bu yi s̄. ³⁶ Wee, ben bibu yiru Akimasi, Sadɔkun bii ka Yonatan Abiataan bii ba maa wãa mi. Beya kaa gɔrima bu na bu man s̄ ye a nua kpuro.

³⁷ Ma Usai, Dafidin b̄ɔɔ wi, u wura Yerusalemuɔ. Saa yera Abusalɔmun tii u maa tunuma mi.

*Dafidi ka Siba***16**

¹ Saa ye Dafidi u saram wee, u guu ten wii kpi-iru deri kese, yera Siba, Mɛfibosetin sɔm kowo u

kurama Dafidin wuswaaɔ ka ketekunu yiru ni u pɛɛ goobu (200) sɔbi ka resɛm swaanu wunɔbu (100) ka maa dɔa binu ganun swaanu wunɔbu ka sere tam mɛ ba doke gɔnan bɔɔ bakaru sɔɔ. ² Ma sina boko u Siba bikia u nɛɛ, mba yeniba.

Ma Siba u nùn wisa u nɛɛ, yinni, keteku nini, nu sɔawa ni wunɛn yenugibu ba koo sɔni. Pɛɛ yeni ka dɔa bii nini, ya sɔawa ye wunɛn tabu kowobu ba koo di. Be ba maa wasira gɔbaburɔ, tam meniwa ba koo nɔ, kpa bu dam wa.

³ Sina boko u kpam bikia u nɛɛ, Mɛfiboseti wunɛn yinnin debubu maa ni?

Ma Siba u nɛɛ, u wɔa Yerusalemuɔ. Domi u nɛɛ, gisɔra Isireliba ba koo nùn win debun bandu wesia.

⁴ Sina boko u nùn sɔɔwa u nɛɛ, tɛ, ye Mɛfiboseti u raa mɔ, ya kua wunɛgia.

Ma Siba u kpuna u nùn bɛɛɛ wɛ u nɛɛ, na siara, yinni, ye a ka man durom meni kua.

Simɛi u Dafidi wɔmmɔ

⁵⁻⁶ Ye sina boko Dafidi u tunuma Bahurimuɔ, yera Sɔɔlun dusi goo wi ba mɔ Simɛi, Geran bii, u yarima wuu gen min di, u kpenu sua u Dafidi ka win sina asakpɔbu kasukumɔ, baa mɛ Dafidin tabu durɔbu ka win tɔmbu ba wɔa win nɔm geuɔ ka win nɔm dwarɔ. Ma u nùn wɔmmɔ, ⁷ u mɔ, a doonɔ, a doonɔ, tɔn gowo wunɛ, kam wunɛ. ⁸ Gusunɔ u nun mɔru kɔsie, ma u ban te sua u wunɛn bii Abusalɔmu nɔmu bɛria yèn sɔ a Sɔɔlun yenugibu go ma a bandu di win ayerɔ. Wee tɛ, a wɔnwɔndu soore, mɛya n maa ka nun wɔ, domi wunɛ tɔn gowowa.

⁹ Yera Abisai, Seruyan bii, u sina boko sɔ̀wa u nɛɛ, yinni, mban sɔ̀na bɔ̀o goo teni ta ka nun wɔ̀mmɔ̀ mɛ. A de n da n nùn wiru bura.

¹⁰ Ma Dafidi u nɛɛ, ya ñ bɛɛ wa, bɛɛ Seruyan bibu. Durɔ̀ wi, ù n man wɔ̀mmɔ̀ yèn sɔ̀ Yinni Gusunɔ̀ u nɛɛ u ko mɛ, wara koo nùn yinari. ¹¹ Ma u Abisai ka win bwãabu kpuro sɔ̀wa u nɛɛ, wee, nen tiin bii wi na mara, u kî u man go. Kaa sere gere Benyamɛɛ wini? N n mɛn na, i de u man wɔ̀mɛ, Yinni Gusunɔ̀ ù n nùn sɔ̀wa mɛ. ¹² Sɔ̀rɔ̀kudo Yinni Gusunɔ̀ u koo nen wɔ̀nwɔ̀ndu wa kpa u kɔ̀sa ye gɔ̀sia gea.

¹³ Ye Dafidi u seewa u win swaa wɔ̀ri u doonɔ̀ ka win tɔ̀mbu, yera Simɛi u sîimɔ̀ guu ten yɛ̀sɔ̀ u bu bɛwe u bu kpenu kasukumɔ̀, u bu yanim wisimɔ̀, u Dafidi wɔ̀nsimɔ̀. ¹⁴ Ye sina boko ka win tɔ̀n be, ba tura Yuudenin daarɔ̀, ba wasira gem gem. Ma ba wɛ̀ra mi.

Abusalɔ̀mu u wãa

Yerusalemuɔ̀

¹⁵ Abusalɔ̀mu u tunuma Yerusalemuɔ̀ ka Isireliba dabinu. Ahitofeli u maa wãa ka be. ¹⁶ Sanam mɛ Usai Aakigii, Dafidin bɔ̀rɔ̀ u tunuma Abusalɔ̀mun mi, yera u gerua u nɛɛ, sina boko, wunen hunde yu daka da.

¹⁷ Ma Abusalɔ̀mu u nùn sɔ̀wa u nɛɛ, mba n kua a ñ ka wãa wunen bɔ̀rɔ̀ Dafidin wuurɔ̀. Nge mɛya a ka nùn kîru sɔ̀simɔ̀?

¹⁸ Usai u nùn wisa u nɛɛ, n ñ mɛn baa. Domi wi Yinni Gusunɔ̀ ka tɔ̀n beni ka Isireliba kpuro ba gɔ̀sa, wigiiwa na sãa. Wiya na kon maa ka yɔ̀ra. ¹⁹ Yen biru n ñ wuna win bii? Nge mɛ na raa wunen tundo sãwa, nge mɛya kon maa nun sã.

Abusalɔ̀mu

u ka Dafidin kurɔbu kpuna

²⁰ Yera Abusalɔmu u Ahitofeli sɔɔwa u nɛɛ, i wesianaɔ sannu kpa i gere ye sa ko ko.

²¹ Ma Ahitofeli u Abusalɔmu sɔɔwa u nɛɛ, a doo a ka wunen tondon kurɔ be ba sina kpaaru kɔsu mi kpuna. Saa ye sɔɔra Isireliba kpuro ba koo gia ma a ka wunen tundo wi karanawa mam mam. Kpa be ba ka nun waa kpuro bu ka nun yɔra dim dim.

²² Ma ba Abusalɔmu kuru gira dii tɛɛra wɔllɔ, ma u ka win tondon kurɔ be menna Isireli ben nani biru.

²³ N deema saa ye sɔɔ, ba ra n Ahitofelin gari garisiwa nge Gusunan tiin gere. Meya Abusalɔmu ka Dafidin tii ba ra n yi garisi.

*Usai u Ahitofelin kpunaa**sanka***17**

¹ Yen biru Ahitofeli u Abusalɔmu sɔɔwa u nɛɛ, a de n tɔmbu nɔɔɔbun suba wɔkura yiru (12.000) gɔsi kpa n Dafidi naa swii wɔku te. ² Saa ye sɔɔ, u ko n wasire, u n ko n maa dam gam mɔ, kpa n nɔn nare. Win tɔmbu bɔ n yarina ba nɔn deri wi turo, kpa n nɔn sɛre n go. ³ Mesuma kon ko Isireliba kpuro bu ka wurama wunen mi. Domi wi a kasu mi, sɔ n nɔn nɔma tura, be kpuro ba koo wurama wunen mi, kpa ba n waa bɔri yendu sɔɔ.

⁴ Ma gari yi, yi Abusalɔmu ka Isireliban guro gurobu kpuro dore. ⁵ Adama Abusalɔmu u nɛɛ, bu Usai Aakigii sokuma kpa bu maa nɔ ye win tii koo gere.

6 Ye Usai u tunuma Abusalōmun mi, ma Abusalōmu u nūn sōōwa u nēē, amēniwa Ahitofēli u gerua. Ya nun wēre su ko mē? Nge amōna a wa.

7 Usai u nēē, Ahitofēlin bwisi yi u nun kēmō mini gisō, yi n bwisi gee. 8 Wunēn tii, a wunēn tundo ka win tōmbu yē ma ba sāawa tabu durōbu. Ba kōruawa nge gbeeku yaa gōba ye ba binu mwaari. Yen biru a yē ma wunēn tundo wi, u sāawa tabun saria yēro. U n wuramō u kpuna ka tōn be sannu. 9 Wee à n da tē, u kukua kpee wōru gagu sō, n kun mē yam gam. Win tōmbu bā n gbīa ba sun wōri, ma ba bēsen gabu go, wi u ye nua, u koo nēē, wee, ba Abusalōmun tōmbu go go. 10 Saa ye sō, bēsen suunu sō, baa goo ù n sāa tabu durō, ma u wōrugōru mō nge gbee sunō, yēro koo bērum duura. Domi Isireliba kpuro ba yē ma wunēn tundo u sāa tabu durō. Mēya u maa tabu kowo damgibu mō. 11 Bwisi yi na mō kon nun kē wee. A de Isireliba kpuro be ba wāa Danun di sere ka Beri Sebā bu mēna ba n dabi nge yani sēeri nim wōkun goorō kpa wunēn tii a n bu gbīye i ka taa bi da. 12 Kpa su bu wōri subaru sō mi ba gesi wāa su bu wukiri mam mam nge mē dirum mu ra yakasu wukiri. Sā n kua mē, ben goo kun kisiramō baa sunōn tii. 13 Bā n dua wuu gagu sō ba kukua, Isireliba kpuro ba koo wuu ge wōri bu gen gani wēē sōre bu gawa bu suriri kpa bu gen kpenu gura bu da bu sure wōwa sō. Baa gen kpee teera kun tiaramō.

14 Ma Abusalōmu ka win tōmbu ba nēē, Usai Aakigiin bwisi yi, yi Ahitofēlii kere.

N deema Yinni Gusunōwa u kī u Ahitofēlin bwisi gee yi sīya kpa kōsa yu Abusalōmu deema.

Ba Dafidi bwisi kā u ka duka

15 Yera Usai u da u Sadoku ka Abiataa yāku kowo be sōwa u nεε, meni ka meniwa Ahitofeli u Abusalomu ka Isireliban guro gurobu bwisi kā. Ma nε, na maa bu sōwa meni ka meni. 16 Yen sō, a goo gario tē Dafidin mi, u nūn sō u ku raa kpuna daa ten tōbura yerō gbaburu mi, wōku te. U tōburo u doona ka win tōmbu kpa bu ku raa bu nōma turi bu go.

17 N deema saa ye sō, Yonatam ka Akimasi ba wāa Eni Rogeliō domi ba ñ kākō bu du wuuō goo u bu wa. Yen sōna ba ra wōndia goo gari ben mi, u bu sō kpuro ye ya kooramō, kpa be maa bu da bu Dafidi sina boko sō. 18 Adama sō teeru, aluwaasi goo u bu wa ma u da u Abusalomu sōwa. Yen sōna ba seewa fuuku fuuku, ba yakura ba da durō goon yenuō Bahurimuō. N deema durō wi, u dākō mō win yenu yaaraō. Ma ba dua ye sō ba kukuā. 19 Yera durō win kurō u bekuru garu sua u ka dākō ye wukiri ma u dobi yi ba sura tēria ten wōllō kpa bu ku ka gia ma ba wāa mi. 20 Ye Abusalomun bwāaba da yenu mi, yera ba kurō wi bikia ba nεε, mana Akimasi ka Yonatam ba wāa.

Ma kurō wi, u bu wisa u nεε, ba daa piibu geni tōbura ba doona.

Ba bu kasu kasu ba ñ wa. Ma ba gōsira Yerusalemuō. 21 Ye ba doona ba kpa, yera Yonatam ka Akimasi ba yarima dākō yen min di, ba da ba Dafidi gari yi sōwa ba nεε, u seewo fuuku ka win tōmbu bu daa te tōbura bu doona. Domi ameniwa Ahitofeli u Abusalomu bwisi kā win sō.

22 Ye Dafidi u gari yi nua, ma u seewa ka win tōmbu u Yuudenin daa te tōbura. Be kpurowa ba doona yam mu sere sāra.

²³ Ye Ahitofeli u wa ba ñ ka win gari sɔmburu kue, yera u win keteku gaari bɔkua u sɔa win wuuɔ, u da win tiin yenuɔ u win yenugibu saaria kpuro mɛ ba koo koosina. Yen biru u win tii soora doke u gu. Ma ba nùn sikuɔ win baaban sikirɔ.

Dafidi u wãa Mahanaimuɔ

²⁴ Ye Dafidi u tura Mahanaimuɔ, saa yera, Abusalɔmu u Yuudenin daaru tɔburama, wi ka win tɔmbu kpuro. ²⁵ U Amasa kua win tabu sunɔ Yoabun ayerɔ. Amasan tundon yĩsira Yitira, Isireli * . Win merowa Abigali, Nakasin bii. Wi ka Seruya, Yoabun mero ba sãawa mɔɔ ka wɔnɔ.

²⁶ Abusalɔmu ka win tɔmbu ba ben sansani girawa Galadin temɔ.

²⁷ Saa yè sɔɔ Dafidi u wãa Mahanaimuɔ, yera Sobi, Nakasin bii, wi u sãa Amɔniban bweseru saa Raban di, ka Makiri Amielin bii saa Lodebaan di, ka Baasilai, Galadigii, saa Rogelimun di, ²⁸ ba ka Dafidi kpin yenu naawa ka gbɛɛ basilaba, ka wekenu, ka maa dīanu. Niya alikama ka ɔɔsu, ka som, ka gbere wɔɔranu ka swii ka dāsi ka sɔki yi ba sɔnwa, ²⁹ ka tim, ka naa bogum ka yãa yaa, ka gasanu. Domi ba nɛɛ, gɔɔru ka nim nɔru ka wasiraru, ya ko n tɔn be wahala koomɛ gɔbaburun di.

Ba Abusalɔmun tabu kowobu

kamia

18

¹ Yen biru Dafidi u seewa u win tabu kowobu gara be ba ka nùn wãa. Yera u bu kua wuu wuuka tɔmbu nɔrɔm nɔrɔm (1.000) ka wunɔm wunɔm

* **17:25** Isireli - Bandun Gari I, 2:17 sɔɔ ba nɛɛ, Yitira u sãawa Isimɛli.

(100), wuu nin baatere ka ten wirugii. ² Ma u tɔn be bɔnu kua suba ita. U sube teeru sua u Yoabu Seruyan bii nɔmu bɛria. U maa sube tee teni sua u Abisai, Yoabun wɔnɔ nɔmu bɛria. Tee te ta maa tie, ma u Itai Gatigii wɛ. Ma u bu sɔwa u nɛɛ, nɛn tii, kon ka bɛɛ da tabu gberɔ.

³ Ma ba nɔn sɔwa ba nɛɛ, a ku ka sun da. Domi yiberɛba bɔ n sun wɔri sa duki mɔ, ya n ko n bu gɔanu sɔa, baa bɔ n bɛsɛn bɔnu go. Adama wunɛ, bɔ n nun nɔma tura, a sɔawa nge bɛsɛn nɔrɔbun suba wɔkuru (10.000). Yen sɔ, n sanɔ a n sɔ wuuɔ kpa a n ka sun somimamɔ.

⁴ Ma sina boko u bu sɔwa u nɛɛ, ye ya bɛɛ wɛre, yeya kon ko.

Ma u da u yɔ gbɔra kɔnnɔn bɔkuɔ saa ye tabu kowobu ba yariɔ wuu wuuka, gabu wunɔm wunɔm, gabu maa nɔrɔm nɔrɔm (1.000). ⁵ Sina boko u Yoabu ka Abisai ka Itai wooda yeni wɛ u nɛɛ, i ku ka Abusalɔmu bii aluwaasi wi bɔɔbɔm ko, i n yɛ i man kɔn na.

Ma tɔmbu kpuro ba sina bokon woodan gari yi nua yi u wirugii be sɔwa Abusalɔmun sɔ.

⁶ Yera ba yara ba da tabu gberɔ bu ka Isireli be ba Abusalɔmu swɔi yinna. Ma ba sannɔ wɔrina Efaraimun sɔwɔ. ⁷ Dɔa sɔ miya Dafidin tɔn be, ba Abusalɔmugibu go go. Tɔmbu nɔrɔbun suba yɛnda (20.000) ba go dɔma te. ⁸ Ma taa bi, bu tɛria tem mɛ kpuro sɔɔ. Tɔn be ba kam kua dɔa sɔ ge sɔɔ, ba kere be ba nɔma tura ba go.

Yoabu u Abusalɔmu go

⁹ Wee ye ya Abusalɔmu deema. U kurama Dafidin tabu kowobun wuswaaɔ u win ketɛku sɔni. Yera ketɛku ge, ga ka nɔn dua dɔa bakaru garun

kəkərɔ. Miya dāa ten kāasa gaa ya win seri sɔre ma keteku ge, ga doona ga nùn deri mi, u sãare, u n̄ ka wəllu, u n̄ maa ka tem. ¹⁰ Ye Dafidin tɔmbun turo u nùn wa, ma u da u Yoabu sɔɔwa u n̄εε, wee, na Abusalɔmu wa u sãare dāru garun kəkərɔ.

¹¹ Yoabu u durɔ wi sɔɔwa u n̄εε, ye a nùn wa mε, mba n kua a n̄ ka nùn so a sure, kpa n da nun sii geesun gobi wəkuru kɛ ka kpaka.

¹² Ma durɔ wi, u Yoabu wisa u n̄εε, baa nà n sii geesun gobi nɔrɔbu (1.000) wa, na n̄ sina bokon bii nɔmu sɔndimɔ. Domi sa nɔɔmɔ sanam mε sina boko u wunε ka Abisai ka Itai wooda wɛɛmɔ u n̄εε, i ku ka win bii Abusalɔmu bɔɔbɔm ko. ¹³ Yen biru nà n wooda ye sara na nùn go, wunen tii a n̄ ka man yɔramɔ. Gāanu maa sari ni nu sina boko berue.

¹⁴ Ma Yoabu n̄εε, na n̄ maa yɔramɔ kam sɔɔ n̄ ka tɛ ka wunen gari yi.

Yera u deki ita sua yi yi nɔɔ sɛu sãa u da mi dāa te, ta Abusalɔmu sɔre. Ma u nùn yi sɔkura win sɔndun deedeerɔ sanam mε u n̄ gina gɔɔ kpa. ¹⁵ Ma aluwaasi wɔku te ta Yoabun tabu yānu sɔɔwa ba Abusalɔmu koro bure ba so ba dakura.

¹⁶ Yera Yoabu u dera ba kɔba so win tɔmbu bu ka wurama bu ku maa Abusalɔmun tɔmbu naa swīi. ¹⁷ Ma ba Abusalɔmun goru sua ba kpɛε wɔru bɔkɔ gagu sɔɔ dāa sɔɔ mi. Yera ba kpenu menna ba suba win goo ten wəllɔ ba nin takaru kua. Isireli be ba raa Abusalɔmu swīi kpuro ba duki yarina. Ben baawure u wura win yenuɔ.

¹⁸ N deema sanam mε Abusalɔmu u wāa wāaru sɔɔ, u tii gana gaa bania ka kpenu wɔwa sɔɔ ye ba sokumɔ sina bokogia. U ye kuawa ba n̄ ka nùn yaaye, domi u n̄εε, u n̄ bii mara wi u koo de ba n̄ nùn

yaaye. Yen sōna u gana ye soka ka win tiin yīsiru. Yera ba sokumə sere ka gisə Abusaləmun yaayatia.

Ba Dafidi Abusaləmun gəə

Sōwa

¹⁹ Akimasi, Sadəkun bii, u Yoabu sōwa u nεε, a de n duka da n sina boko labaari dora yeni sō, ma Yinni Gusunə u nūn wəra win yiberəban nəman di.

²⁰ Ma Yoabu u nūn sōwa u nεε, a n̄ ka labaari ye dəə gisə. A de sere sanam gam domi sina bokon biiwa u gu.

²¹ Yera Yoabu u yoo Kusigii wi u ka bu wāa mi sōwa u nεε, a doo a sina boko sō ye a wa ka wunen nōni.

Ma durə wi, u kpuna Yoabun wuswaaə u nūn bεεε wē. Yen biru u seewa u duka da. ²² Akimasi, Sadəkun bii wi, u kpam Yoabu sōwa u nεε, a de n Kusigii wi swī biruə baa n̄ n yen mēren na.

Ma Yoabu u nεε, n̄n bii, mban sōna a kī a da, domi labaari yeni, ya n̄ nun arufaani gaa wēεmə à n ye sina boko sōwa.

²³ Ma Akimasi u nεε, baa n̄ n yen mēren na, ka mε, na kon dawa.

Yoabu u nεε, n̄ n mēn na, a doo.

Ma Akimasi u kpa ka Yuudenin wəwa gia u Kusigii wi gbiiri.

²⁴ Saa ye səə, Dafidi u sō wuun gbāraran kənnəsu yirun baa səə. N deema wuun kəso u yəwa dii tēeran wəllə gbāraran kənnən deedeeru. Ye u wiru seeya, yera u wa wee, goo u duka m̄ u wee wi turo.

²⁵ Yera u nəəgiru sua u sina boko sōwa u nεε, goo wəə u wee!

Ma sina boko u nεε, n̄ n tən turon na, labaari dora u ka wee.

Saa ye sɔɔ, durɔ wi, u turuku mɔ. ²⁶ Ma kɔso wi, u maa goo wa u wee. Yera u kpam nɔɔgiru sua kɔnnɔn bera gia u nɛɛ, goo wɔɔ u maa duka mɔ u wee!

Sina boko u nùn wisa u nɛɛ, labaari dora win tii u maa ka wee.

²⁷ Kɔso wi, u nɛɛ, wi u gbia mi, win duku naasu su ka Akimasi, Sadɔkun biigisu weene.

Ma sina boko u nɛɛ, tɔn geowa. Labaari gea u ka sisi.

²⁸ Ye Akimasi u turuku kua, yera u nɔɔgiru sua ka dam u nɛɛ, sina boko, wunɛ ka baruka!

Ma u nùn kpuna u gerua u nɛɛ, su Gusunɔ wunen Yinni siara ye u ka wunɛ nen yinni wɔra be ba nun seesimɔn nɔman di.

²⁹ Ma sina boko u bikia u nɛɛ, Abusalɔmu bii aluwaasi wi, u wɔa alafia sɔɔ?

Akimasi u nùn wisa u nɛɛ, yinni, sanam mɛ Yoabu u nɛ ka wunen sɔmɔ Kusigii wi gɔrima, saa yera na tɔn dabinun wurenu nua, adama na n̄ yɛ mba n kua.

³⁰ Ma sina boko u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a desiro minin di a yɔra giɔ.

Yera Akimasi u desira u da u yɔra mi. ³¹ Saa yera Kusigii wi, u maa tunuma sina bokon mi, ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, nen yinni sina boko, a swaa dakio a labaari dora nɔ. Gisɔ Yinni Gusunɔ u nun siria u nun wɔra be ba nun seesimɔ kpuron nɔman di.

³² Sina boko u Kusigii wi bikia u nɛɛ, Abusalɔmu, bii aluwaasi wi, u wɔa alafia sɔɔ?

Kusigii wi, u wisa u nɛɛ, nge mɛ n bii aluwaasi wi kua, Gusunɔ u de n wunen yiberɛba ka be ba nun seesimɔ kpuro kua mɛ.

Dafidin nuku sankiranu

19

¹ Ma gari yi, yi sina boko wurura. Yera u seewa u yɔɔwa gb̄ararun gidambisa wɔllɔ. Miya u w̄a u sirene u sumɔ u m̄ɔ, nen bii Abusalɔmu, nen bii. N̄a n daa gu wunen ayerɔ, ya sanɔ bo. Nen bii Abusalɔmu, nen bii.

² Yera ba da ba Yoabu s̄ɔwa ba neɛ, wee sina boko u sumɔ u kpasa w̄ari m̄ɔ Abusalɔmun s̄ɔ.

³ Dɔma ten nasara ye, ya ḡsirawa nuku sankiranu Dafidin t̄ambu kpuron mi. Domi ba nua ma u sumɔ win bii ḡɔn s̄ɔ. ⁴ Ma t̄ɔn be kpuro ba ḡsirama tabu gberun di ba dua wuuɔ ka sekuru dɔma te, nge be ba duki yakikirama tabu gberun di. ⁵ Sina boko u win wuswaa wukiri u wura m̄ɔ t̄a t̄a u m̄ɔ, nen bii Abusalɔmu, Abusalɔmu nen bii, nen bii.

⁶ Ye Yoabu u tunuma, yera u da u sina boko deema yenu s̄ɔwɔ. Ma u n̄n s̄ɔwa u neɛ, wee a bese wunen bw̄abu kpuro sekuru doke gisɔ bese be sa wunɛ ka wunen bibu kpuro faaba kua ka wunen kurɔbu kpuro. ⁷ Sa wa wee a wunen yiberɛba k̄i ma a be ba nun k̄i tusa. Domi a sun s̄ɔsi gisɔ ma bese wunen bw̄abu ka besen wirugibu sa n̄ s̄a ḡanu wunen n̄ni s̄ɔ. T̄ɛ na gia ma Abusalɔmu ù n daa w̄a w̄aru s̄ɔ kpa bese kpuro sa n guwa, ya koo nun dore. ⁸ Adama t̄ɛ, a yario a da a wunen bw̄abu ḡrusu yemiasia. À n yina a ko m̄ɛ, na nun s̄ɔm̄ɔ sere ka Yinni Gusunɔn w̄aru baa t̄ɔn turo kun ka nun ȳram̄ɔ saa w̄aku ten di. Kaa maa wahala wa ya n kere ye a waare saa wunen aluwaasirun di n ka girari gisɔ.

⁹ Yera sina boko u da u sina gb̄ara k̄ɔnnɔwɔ. Ma ba t̄ɔn be kpuro s̄ɔwa ba neɛ, wee sina boko u yarima

u sã kãnnãwã. Ma be kpuro ba na win mi.

Dafidi u swaa wãri

u wurã Yerusalemũ

N deema Isireli be ba raa Abusalõmu swĩ kpuro ba duki sua. Ben baawure u da u wãa win yenuã. ¹⁰ Yera Isireliban bwese ni sãã kpuro ba sikirinãwã ba mã Dafidi sina bokowa u sun wãra bẽsen yiberẽban nãman di ñ kun mam ko Filisitiba. Tẽ wee u yakura bẽsen tem di Abusalõmun sã. ¹¹ Adama n wee Abusalõmu wi sa bandu wẽ mi, u gu tabu gberã. N n men na, mban sãna sa ñ gerunãwã su ka sina boko naa da.

¹²⁻¹³ N deema Dafidi u nua ye Isireli be kpuro ba gerumã. Yera u gãra bu yãku kowobu Sadõku ka Abiataa sã bu da bu Yudaban guro gurobu sã bu nẽẽ, beya ba sãa win dusibu, wi ka beya ba sãa yem tem, ñ n men na mban sãna ba koo nẽẽ, beya ba dãkuru seema ba sina boko naa na. ¹⁴ U maa nẽẽ, bu Amasa sã ma wi ka wi ba sãawa yem tem. Yen sã, wi Dafidi u koo nùn ko win tabu sunã sere ka baadõmmã Yoabun ayerã. U kun kue mẽ, Gusunã u be nùn kua nge mẽ u kĩ.

¹⁵ Ma Dafidin gari yi, yi dera Yudaba kpuro ba nãã nẽra mam mam. Ma ba nùn sãmã gãria ba nẽẽ, ñ n men na, u wurama ka win bwãabu kpuro. ¹⁶ Yera sina boko u gãsirama u na Yuudenin daarã.

Dafidi u Simẽi suuru kua

Ma Yudaba ba nùn sennã da. Ba tura sere Giligaliã kpa bu ka nùn somi ù n daa te tãburãwã. ¹⁷ Ma Simẽi, Gera Bahurimugiin bii wi u sãa Bẽnãmẽen bweseru u seewa fuuku u ka sina boko Dafidi sennã da ka Yudaba sannu. ¹⁸ Bẽnãmẽen

bweseru sɔɔ be ba Simɛi swĩima ba sãawa tãmbu nãrɔbu (1.000) ka sere Siba wi u raa sãa Sɔɔlun sɔm kowo wi ka maa win bibu wɔkura nɔɔbu ka win sɔm kowobu yendu. Tɔn be kpurowa ba gbia ba sina boko turia Yuudenin daaru mi. ¹⁹ Ma ba sina bokon yenugibu guramɔ ba ka tɔburamɔ ka goo nimkuu bu ka win nɔnu geu wa.

Ye sina bokon tii u tɔbura u kpa, Simɛi wi, u da u yiira win wuswaaɔ. ²⁰ U nɛɛ, yinni, a ku kɔsa ye garisi ye na nun kua dɔma te a yariɔ Yerusalemun di. A ku ye doke gɔruɔ. ²¹ Na yɛ ma na torawa. Yen sɔna yinni, be ba sãa Isireliban bweseru kpuro na bu gbiiya n ka nun sennɔ na.

²² Yera Abisai Seruyan bii u sina boko sɔɔwa u nɛɛ, n n̄ weenɛ bu Simɛi wi go? Domi u wunɛ wi Yinni Gusunɔ u gɔsa wɔnwa.

²³ Ma Dafidi u Abisai ka win mɔɔ Yoabu wisa u nɛɛ, mba n bɛɛ wa bɛɛ Seruyan bibu. Mban sɔna i man yibɛɛ tɛɛru seesimɔ. N̄ weenɛ bu goo go gisɔ? Wara kun yɛ ma nɛna na sãa Isireliban sina boko tɛ.

²⁴ Ma sina boko u Simɛi sɔɔwa ka bɔri u nɛɛ, a n̄ gbimɔ.

Dafidi u Mɛfiboseti kĩru sɔɔsi

²⁵ Mɛfiboseti, Sɔɔlun debubu, win tii u sina boko sennɔ da. N̄ deema saa mìn di sina boko u kpikiru sua sere u ka wurama bɔri yendu sɔɔ, Mɛfiboseti kun win naasu nim tɛɛnire. U n̄ maa win nɔɔ sansu kɔnire. Mɛya u n̄ maa win yãnu teare. ²⁶ Sanam mɛ u tunuma Yerusalemuɔ sina bokon mi, yera sina boko u nùn bikia u nɛɛ, Mɛfiboseti, mban sɔna a n̄ ka man de sanam mɛ na kpikiru dɔɔ.

²⁷ Mɛfiboseti u nùn wisa u nɛɛ, geema a yɛ ma na sãawa yemɔ. Yen sɔna na nɛn sɔm kowo sɔɔwa na

nεε, u man nen keteku gaari bəkuo kpa n ka nun da. Adama u man bərə kōru kua. ²⁸ Ma u da u man sankā wunen mi. Nen yinni sina boko, na yē ma a sāawa nge Gusunən gərado. A koowo nge mε n nun wēre. ²⁹ Domi gəwa nen baaban bweseru ta ka weenε wunen mi. Adama ka mε, a dera na ra di ka be ba dimə wunen dii yerə sannu. Mba kon kpī n maa nun bikia.

³⁰ Sina boko u nεε, mban sōna na maa gari dēyasia mə, domi na gōru doke kə ma wunε ka Šiba i ko wunen debun tem mε bənu kowa.

³¹ Yera Mefiboseti u nūn wisa u nεε, yinni, Šiba u mam mε kpuro suo. Domi wee a wəma yenuə baani.

Dafidi u Baasilai kīru sōsi

³² Baasilai, Galadigii u maa na saa Rogelimun di u ka Dafidi yōsiri sere Yuudenin daarə kpa bu daa te təbura sannu. ³³ Baasilai wi, u təkə kua gem gem. U məwa wō wεnε. U maa sāa gobigii. Wiya u Dafidi nəəri saa ye u wāa Mahanaimuə. ³⁴ Yera sina boko u nūn sōwa u nεε, a na a ka man təbura su da Yerusalemuə a n wāa nen mi. Kon nun nəəri mam mam.

³⁵ Adama Baasilai u nūn wisa u nεε, nen wāarun tōra kun maa dēu n sere ka nun swīi su da Yerusalemuə. ³⁶ Wee wō wεnεwa na mə. Na n maa kpē n gea ka kōsa wunana. Meya baa dīa ni na dimə na n kpē n maa ye ya do ka ye ya kun do wunana. Yen biru, na n maa kpē n tən durəbu ka tən kurəbun womusu nə. N n mən na, yinni, mban sōna na kon maa sāa wunen səmunu. ³⁷ Na n tura n ka are beke yinin bweseru wa. Kon ka nun Yuudenin daaru təburawa kpa n nun yōsiri fiiko. ³⁸ Kpa a de n gəsira n wura nen wuuə n gbi mi. Kpa bu man sike nen

baaba ka nen meron sikinun bokuo. Adama nen bii Kimuhamu wee, i doo ka wi u n saa wunen bo, kpa a nun kua nge me a ki.

³⁹ Ma sina boko u nee, na wura Kimuhamu u ka man da. Kon maa nun kua nge me n koo nun were. Ye a goru doke n nun kua kpuro, yeya kon ko.

⁴⁰ Sanam me sina boko ka win ton be ba nun swii ba daaru tabura ba kpa, yera u Baasilai bakasi u nun domaru kua. Ma Baasilai u gasira u wura win yenuo. ⁴¹ Sina boko u Giligalin swaa wari. Ma Kimuhamu u nun swii.

Yudaba ka Isireliba

ba sina boko sikirinemo

Yudaba kpuro ka Isireliban sukum ba nun biru waku kua. ⁴² Yen biru Isireliba kpuro ba na sina bokon mi ba nun sawa ba nee, mban sana Yudaba besen tundo bisibu ba na ba nun sua gbenum ba Yuudenin daaru taburasia wune ka wunen yenugibu, ka wunen tambu kpuro.

⁴³ Ma Yudaba ba Isireliba wisa ba nee, sa yeni kuawa yen sa bese ka sina boko sa saa bwese keritia. Nge mban maruwa i ma. I nua sina boko u sun dianu wemawa? Nge kenu gana i nua u sun ka.

⁴⁴ Ma Isireliba ba Yudaba wisa ba nee, besera sa bee Dafidi sina boko maru kere sere non wakuru. Domi sa dabiru bo. Besera sa gbia sa bwisika su ka da su besen sina boko suama. Mba n kua i ka sun gema.

Adama Yudaba ba bu gerusi ka dam.

Seba u Dafidi seesi

20

¹ Saa ye sɔɔ, tɔn kɔ̄so goo wãa Bɛnyamɛɛn bwe-seru sɔɔ, win yĩsira Seba, Bikirin bii. Yera u kɔba so u nɛɛ,

m̄ba n sun mɔ̄ɔsinɛ bɛsɛ ka Dafidi Isain bii.

Mɛya sa ñ maa tubi tia dimɔ.

Yen sɔ̄, bɛɛ Isireliba, baawure u wuro win yɛnuɔ.

² Yera Isireli be kpuro ba Dafidi deri ba Seba swĩ. Adama Yudaba ba ka Dafidi ben sina boko yɔ̄ra. Ma ba nùn yɔ̄siri saa Yuudenin daarun di sere Yerusalemuɔ.

³ Dafidi u tura win yɛnuɔ Yerusalemuɔ. U win kurɔbu wɔku te u raa deri ba yɛnu kɔ̄su sua u doke diru garu sɔɔ u nɔ̄rimɔ. Adama u ñ ka bu kpunare. Diru miya u bu kɛnusi ba wãa nge gɔminibu sere ba ra ka gu.

Yoabu u Amasa go

⁴ Yera sina boko u Amasa sɔ̄wa u nɛɛ, sere n ka ko sɔ̄ ita na kĩ a man Yudaba mɛnna a ka bu na mini.

⁵ Ma Amasa wi, u da u Yuda be kpuro mɛnna. Adama u tɛ n kere sɔ̄ ita ye sina boko u nùn bura.

⁶ Ma Dafidi u Abisai sɔ̄wa u nɛɛ, Seba, Bikirin bii, u koo sun kɔ̄sa kua ya n Abusalɔmugia kere. Yen sɔ̄, a wunɛn yinnin tabu kowobu suo kpa i nùn naa swĩ, u sere kuke wuu ge ga gb̄araru mɔ sɔɔ.

⁷ Ma Abisai u seewa ka Yoabun tabu kowobu ka Pelɛtiba ka Keretiba be ba sãa sina bokon kɔ̄sobu, ka sere maa tabu durɔ wɔrugɔba. Beya ba yara Yerusalemun di ba Seba, Bikirin bii wi naa gira.

⁸ Sanam mɛ ba tura Gabaonin kpee bakarɔ yera ba ka Amasa yinna. N deema Yoabu u win tabu yãnu sebua ma u win takobin bekitia sɛka pɔraɔ, ma yen tii ya sãare. Ye u Amasa susimɔ, yera takobi ye, ya

wəruma yen kararun di. ⁹ Ma u Amasa sɔɔwa u nɛɛ, a bwãa do nɛn wənaku?

Yen biru u win toburu nɛnua u ka nùn bəkasi. ¹⁰ N deema Amasa kun takobi yen laakari sãa ye Yoabu u nɛni. Ma u nùn ye sɔka nɛn teeru nukurɔ u nuki yara. Ma Amasa u wəruma yande u gu.

Ba Seba kamia ba go

Yen biru Yoabu ka win wənɔ Abisai ba wure ba Seba naa gira. ¹¹ Yera Yoabun tabu durɔ turo u yɔra Amasan goo ten bəkuɔ u gerumɔ u mɔ, wi u Yoabu ka Dafidi kɔ, u Yoabu swĩiyɔ.

¹² Ma Amasan goo te, ta kpĩ ta yem mwɛere swaa suunu sɔɔ. Ye tabu durɔ wi, u wa tɔmba yɔramɔ mi, yera u goo te gawa swaan di u ka da yakasɔ u tu bekuru wukiri. ¹³ Ye u kpa, yera tɔmba sara ba Yoabu swĩi ba ka Seba Bikirin bii wi naa gira.

¹⁴ Ye Yoabu u dɔɔ Abeli Beti Maakan bera gia, yera u Isireliban bwese keri kpuro bukiana. Ma ben tabu durɔ wərugɔba ba nùn swĩi. ¹⁵ Ye ba tunuma Abeli Beti Maakaɔ ba deema Seba u wãa mi, yera ba ye tarusi. Ba yanim takaru kua ta ka wuu gen gbāraru gunum nɛra. Yen biru ba gbāra ten temɔ gba bu ka tu sura.

¹⁶ Yera wuu min tɔn kurɔ bwisigii goo u nɔɔgiri sua u nɛɛ, i swaa dakio i nɔ. I man Yoabu sokuama n ka nùn gari ko.

¹⁷ Ma Yoabu u nùn susi. Yera kurɔ wi, u nùn bikia u nɛɛ, wuna Yoabu?

Ma u wisa u nɛɛ, oo, nɛna.

Kurɔ wi, u maa nɛɛ, a nɛn gari swaa dakio.

Ma Yoabu u nɛɛ, a geruma.

¹⁸ Kurɔ wi, u nɛɛ, yellu ba ra raa nɛɛwa, a bikiaru doo Abeli Beti Maakaɔ kpa n nùn kua nge mɛ a

kĩ. ¹⁹ Bēsēn wuu geni, ga sãawa wuu si su b̄ari yendu m̄an teu ka si su ra Isireliban woodaba m̄em n̄ow̄en teu, n kere wuu si su tie. Adama wunε, a kasu a gu go, ge, ge ga sãa Isireliban wuu marosun teu. Mban s̄ōna a kasu a Yinni Gusun̄an arumani kpeerasia.

²⁰ Ma Yoabu u n̄un wisa u n̄εε, su ku wa m̄ε, bu n̄εε, n̄ena na wuu ge kpeerasia na gen dukia gura. ²¹ N n̄ m̄ε n̄en bwisikunu. Efaraimu wi ba m̄ē Seba, Bikirin biiwa u Dafidi seesi. Wiya sa kasu. Yen s̄ō, i n̄un yarama i sun n̄omu s̄ōndia, kpa n̄ doona n̄ wuu ge deri.

Ma kur̄ō wi, u Yoabu s̄ōwa u n̄εε, sa ko nun win wiru kasa kuama.

²² Ma kur̄ō wi, u da u t̄ambu m̄enna ka bwisi ba da Seban mi, ba win wiru bura ba tu Yoabu kasa kuama. Yera Yoabu u k̄ōba so ma win tabu kowobu ba yarina ba wuu ge deri. Ben baawure u wura win yenūō. Ma Yoabun tii u ḡosira Yerusalem̄ū u da sina bokon mi.

Dafidin s̄ōm kowobu

²³ Saa ye s̄ōō, be ba sãa Dafidi sina bokon s̄ōm kowobu, ben ȳisa wee. Yoabuwa Dafidi u kua Isireliba kpuron tabu sun̄ō. Benaya, Yehoyadan bii, wiya u maa Keretiba ka Peletiba kpare be ba sãa Dafidin tiin k̄ōsobu. ²⁴ Adoram̄uwa u ra maa t̄ambu w̄ōō gobi m̄waari. Yosafati, Ahiludun biiwa u ra maa tirenu bere. ²⁵ Seyawa maa sãa tire yoro. Ma Sad̄aku ka Abiataa ba sãa ȳaku kowobu. ²⁶ Ira, Yairigiiwa maa sãa Dafidin sina kpaarun wirugii turo.

Ba S̄ōalun bweseru go

21

¹ Dafidin bandun waati, gɔ̃ra dua tem mɛ sɔɔ, ta kua wɔ̃ ita. Ma Dafidi u Yinni Gusunɔ bikia u nɛɛ, mban sɔ̃na gɔ̃ te, ta waa mɛ. Ma Yinni Gusunɔ u nùn sɔ̃wa u nɛɛ, gɔ̃ te, ta waa wa yèn sɔ̃ Sɔ̃lun yɛnugibu ba yem yari, ba Gabaonigibu go.

² N deema Gabaonigii be, ba ñ sã Isireliba. Ba sãawa Amɔreban bweseru. Adama Isireliba ba ka bu arukawani bɔkua ba nɛɛ, ba ñ bu goomɔ. Ka mɛ, Sɔ̃lu u kasu u bu kpeerasia Isireliba ka Yudaban kīrun sɔ̃. Yera Dafidi u bu soka u nɛɛ, ³ mba kon kpī n bɛɛ kua. Mba kon ko n ka kɔ̃sa ye ba bɛɛ kua min durum wɔka kpa i wa i sun domaru kua, bɛɛ be sa sã Gusunɔn tambu.

⁴ Ma Gabaonigii be, ba nùn wisa ba nɛɛ, bɛɛ ka Sɔ̃lun yɛnugibun sannɔ ge, ga ñ kpeemɔ ka wura ñ kun mɛ ka sii geesu. Mɛya n ñ maa bɛɛn sɔ̃munu su ka nɛɛ, bu goo go Isireliɔ.

Ma sina boko Dafidi u bu sɔ̃wa u nɛɛ, ñ n mɛn na, i man sɔ̃wɔ ye i kī. Kon bɛɛ ye kua.

⁵ Ma ba sina boko wisa ba nɛɛ, nge mɛ Sɔ̃lu u kasu u bɛɛn bweseru kpeerasia Isireliban suunu sɔ̃n di, ⁶ nge mɛya a maa sun win bweseru sɔ̃ tɔn durɔbu nɔ̃ba yiru yaro a sun bu nɔ̃mu bɛria, kpa su ka bu da su sãarusia Yinni Gusunɔn wuswaaɔ Gibeaɔ, wi, Sɔ̃lu wi Yinni Gusunɔ u raa gɔsan tiin wuuɔ.

Ma sina boko u bu wisa u nɛɛ, kon bɛɛ bu nɔ̃mu bɛria.

⁷ Adama u ñ dere bu ka Mɛfiboseti, Yonatham bii, Sɔ̃lun debubu da, arukawani ye ba bɔkua wi ka Yonatham Yinni Gusunɔn wuswaaɔn sɔ̃. ⁸ Ma u Risipa, Ayan biin bibu yiru mwa be u ka Sɔ̃lu mara. Bii bera Aamɔni ka Mɛfiboseti. Ma u maa

Merabu Səəlun biin bii tən durəbu nəəbu mwa be u ka Adirieli Meholaḡii mara. Adirieli wi, u s̄awa Baasilain bii. ⁹Beniwa Dafidi u Gabaonigii be nəmu beria. Ma ba da ba bu bwē guuru wəllə Yinni Gusunən wuswaaə. Ma be kpuro ba gu s̄ə tee te. Saa ye, ya s̄awa d̄ia gbiikinun ḡēbun saa.

¹⁰Risipa, Ayan bii, u saaki sua u da u t̄eria guu ten wəllə, ma u w̄a mi saa ḡēbun torubun di sere gura ya ka wurama. U win bibun gonu k̄osu. S̄ə s̄ə u ra gunəs̄u girewa su ku raa goo ni di. W̄okuru kpa u gbeeku ȳεε gira.

¹¹Yera ba da ba ye Dafidi s̄əwa. ¹²Ma u da Yabesiə Galadin temə u Səəlu ka win bii Yonatam kukunu gurama. N deema Yabesigii beya ba raa goo ni sua B̄eti Sanin di mi Filisitiba ba raa nu bwē sanam m̄e ba Səəlu go Giliboaə. ¹³Ma u Səəlu ka Yonatam kuku ni sua ka sere maa be ba bwē miginu. ¹⁴Ma ba Səəlu ka Yonatamginu sikua Selaə B̄enyam̄εn temə Kisi, Səəlun tundon sikirə.

Ye ba ye kpuro kua mam mam nge m̄e sina boko u gerua, yera Yinni Gusunən m̄əru ya sure.

Dafidin tabu kowobu

*ba ka Filisitiba tabu kua
(I maa m̄εrio Bandun Gari I, 20:4-8)*

¹⁵Filisitiba ba ka maa Isireliba tabu seewa, ma Dafidi ka win tabu kowobu ba da ba bu w̄əri. Yen d̄ama te, Dafidi u wasira gem gem. ¹⁶Filisiti goo wi ba m̄ə Yisibi Benəbu, Rafan bweseru s̄ə u yaasa m̄ə ye ba kua ka sii gandu. Yen bunum mu s̄awa kilo ita. Durə wi, u maa takobi kpaa s̄ēke win p̄raə. Wiya u gerua ma u koo Dafidi go. ¹⁷Ma Abisai Seruyan bii, u na u Dafidi somi u Filisiti wi so u go. Yera Dafidin tabu kowobu ba n̄un s̄əwa ka b̄əri ba

nεε, a n̄ maa ka sun tabu dɔɔ. Domi sa n̄ kī bu nun go kpa bandu tu kpe Isireliɔ.

¹⁸ Yeniban biru tabu maa seewa Isireliba ka Filisitiban suunu sɔɔ Gɔbuɔ. Yera Sibekai, Husagii, u Safu s̄ere u go. Safu wi, u maa yarawa Rafan bweserun di. ¹⁹ Yen biru, tabu maa seewa Gɔbu mi, Isireliba ka Filisitiban suunu sɔɔ. Ma Elikanani, Yaaren bii, Betelehemugii, u Goliati Gatigiin wɔnɔ go. Wi ba go mi, win yaasan buru ta s̄awa nge weson deka. ²⁰ Taa binin biru ba maa tabu kua Gatiɔ ka Filisitiba. Durɔ goo w̄aa Gati mi, wi u yara Rafan bweserun di. Durɔ wi, u gunu too. Niki bii nɔɔba tia tiawa u mɔ nɔmɔɔ ka naasɔ, ma ni kpuro nu kua yenda nne. ²¹ Yera u Isireliba nɔɔ kuura. Ma Yonatan, Dafidin mɔɔ Saman bii, u da u n̄n go.

²² Filisitiban tabu kowo Gatigibu nne be, ba yarawa Rafan bweserun di. Ma Dafidi ka wigibu ba bu go.

22

Dafidin nasaran womu

(I maa m̄erio Womu 18)

¹ Womu geniwa Dafidi u Yinni Gusunɔ kua sanam m̄e u n̄n wɔra saa win yiberɛban nɔman di, n mam n̄ere Sɔɔlu. ² U n̄εε, Yinni Gusunɔ, wuna a s̄aa nen dam. Wuna na kī.

³ A s̄awa nge kpee baa ȳe sɔɔ kon kuke.

A s̄awa nen kuku yee naanɛgiru.

Wuna a s̄aa nen Yinni wi u man yakia.

Wuna a s̄aa nen t̄er̄eru.

Wunen dama mu man wɔra.

Wuna a s̄aa nen kari.

⁴ I Yinni Gusunɔ siaro.

Nà n nùn nɔɔgiru sue
 na faaba kana,
 u ra man wɔrewa
 nɛn yiberɛban nɔman di.

⁵ Gɔɔ raa man bɔkua,
 u ka man doonɔ nge nim tori baka.

⁶ Gɔribun wãa yera man tɛkua.

Gɔɔ man taa berie.

⁷ Ma na nɔɔgiru sua nɛn nuku sankiraru sɔɔ,
 na Yinni Gusunɔ soka.

Ma u nɛn nɔɔ nua saa win wãa yerun di.

Mɛya maa nɛn weeweenu wɔri win swaa sɔɔ.

⁸ Tem mu yĩira,
 ma guunu diira,

yèn sã Yinni Gusunɔ u mɔru besira.

⁹ Ma win mɔru seewa nge wiisu,

ma ya yabura nge dɔɔ yara,

ma ya yarimɔ win nɔɔn di nge dɔɔ buri.

¹⁰ U dera wɔlla ka tem dɛbɛ dɛbɛ kua.

Ma u sarama u guru wii bakaru taakumɔ.

¹¹ U wɔllun kɔso sɔni nge duma.

Ma u bellimɔ woo sɔɔ.

¹² U kukua yam wɔkuru sɔɔ,

ma guru wii sinumginu nùn wukiri.

¹³ Win wuswaaɔ yam bururam mu wãa.

Min diya gura nɛmɔ ka guru kpenu ka dɔɔ buri.

¹⁴ Win nɔɔ ga nɔɔra wɔllun di nge guru gbāsukubu.

Ma guru kpenu nɛmɔ ka dɔɔ buri.

¹⁵ U nɛn yiberɛba yarinasia ka guru kpenu
 ni nu sãa nge sɛɛnu.

U bu gira baama ka guru maakinu.

¹⁶ U wɛru wura, yiberɛba ba nanda.

Ma guru woo bɔkɔ ga daanu gberasia.

Ma dunian kpεεkpεεku ga sōsira.

17 Ma u win nōmu demiamama wəllun di
u man nenua u yara nim bwee bakarun di.

18 U man wəra yiberεban nōman di.

Yiberε be, ba man dam kere.

Yiberε be, ba man tusa.

19 Yiberε be, ba man wəriwa nōni swāarun saa sō.

Adama Yinni Gusunə u kua nən tāsī yeru.

20 U man wəra ben nōman di,

na n ka tii mə,

domi u man kī.

21 U man domaru kua yèn sō na dεere.

U man domaru kua yèn sō na gem swī.

22 Na win wooda mem nōwa.

Na n nūn seesi.

23 Na win wooda kpuro swī.

Na n win gere yinε.

24 Na nən tii nenua,

kpa n ku ra ka durum ko.

Na sāawa dee dee win wuswaaə.

25 Yen sōna u man kōsia nge mε nən daa gea nε.

U man kōsia nge mε nən gōru ga dεeram nε.

26 Sà n sāa naanεgibu, kaa n sun sāawεwa naanεgii.

Sà n sāa gemgibu, kaa n sun sāawεwa gemgii.

27 Sà n sāa dεerobu, kaa n sun sāawεwa dεero.

Sà n maa sāa keetagibu, kaa n sun sāawεwa keetagii.

28 Yinni Gusunə, wunen tiiwa

a ra tən be ba tii kawε faaba ko,

kpa a be ba tii sue kawa.

29 Yinni Gusunə, a sāawa nən fitila.

A ra man yam bururasie.

30 A ra man dam kē

n ka kpī n yiberε be ba tabu yānu mə wəri,

kpa n yō n ben gbāraru sure.

31 Ye Yinni Gusunə u m̀, ya ra n dandewa.

Bwisi geeya u ra t̀nu k̄.

U s̄awa be ba ǹn naane s̄aan tereru.

32 Gusunə turowa u w̄a.

Wi turowa u s̄a beɛɛn Yinni.

Wi turowa u koo sun k̄su.

33 Wiya u s̄a nen kuku yee damgiru.

Wiya u ra man swaa gea sure,

34 kpa u de nen naasu su n s̄u nge n̄mu,

na n ka ȳ dim dim guuru w̄llo.

35 Wiya u ra man tabu s̄asi.

Wiya u ra man dam k̄, n ka t̄ndu gawa te ta b̄.

36 Yinni Gusunə, wuna a ra man faaba ko nge tereru.

Wuna a ra man bere ka wunen dam bakam.

Wunen durom saabuwa na ka kua damgii.

37 Nà n duka m̀, a ra de na n s̄u.

Nà n duka m̀, na ku ra maa sokure.

38 Nà n nen yiberɛba naa gire,

wuna a ra de n bu naamw̄.

Wuna a ra de na kun ḡsirame,

ma n kun m̄ na bu kpeerasia.

39 Na ra bu suririwa tem̄ n k̄suku

kpa bu kpana bu se.

40 Yinni, wuna a ra man dam k̄ n ka tabu ko.

Wuna a ra man nasara w̄ɛ nen yiberɛban w̄llo.

41 Wuna a ra de nen yiberɛba bu man biru kisi.

Wuna a ra de n be ba man tusa kpeerasia.

42-43 Na ra bu munkuwa kpa bu ko nge tua.

Na ra bu taakuwa kpa bu ko nge p̄t̄k̄.

Yinni Gusunə, b̄a n n̄ogiru sua ba faaba kana,

a ku bu faaba ko.

B̄a n somiru kana,

a ku bu wisi.

44 Yinni Gusunə, wuna a man w̄ra

be ba man seesin noman di.
 Wuna a man kua bwese tukunun wirugii.
 Wuna a dera ba man yoru diiyamme.

45 Ba n yande nen gari nua,
 ba ra n man mem nɔwammewa.
 Ba n man wa, ba ra n man saamowa.
 Ba n man wa, ba ra nandewa.

46 Ba n man wa, ba ra yarimewa
 ben kuku yerun di ba n diirumɔ.

47 Yinni Gusunɔ u waa.
 I nɔn siaro. Wiya u saa nge kperu mi na ra kuke.
 I nɔn bɛɛɛ wɛɛyɔ. Wiya u man faaba kua.

48 Wiya u ra man mɔru kasie nen yiberɛban mi.
 Wiya u ra de bwesenu nu man yiira.

49 Wiya u ra de n kisira yiberɛban noman di.
 Yinni, a man walle sua ben wuswaaɔ.
 Wuna a man faaba kua tɔn kɔsobun noman di.

50 Yen sɔna kon womusu ko ka wunen yisiru.
 Wuna kon siara bwesenun suunu sɔɔ.

51 Yinni Gusunɔ, a man gɔsa a kua sunɔ.
 Wuna a man nasara baka wɛ.
 Na yɛ ma kaa n man durom sɔɔsimɔ,
 nɛ ka nen bweseru sere ka baadommaɔ.

Dafidin gari daaki

23

1 Dafidi, Isain bii, wi Gusunɔ Yakɔbun Yinni u
 gɔsa u walle sua, win womusa Isireliba ba ra n ki
 bu nɔ. Win gari daaki wee. U nɛɛ,

2 Gusunɔn Hunde u gari kua saa nen nɔɔn di.
 Win gariya yi waa nen yara sɔɔ.

3 Gusunɔ, Isireliban Yinni wi u ra bu kɔsu,
 u man sɔɔwa u nɛɛ,
 sunɔ wi u tambu kparamɔ gem swaa sɔɔ,

ma win tii u Gusunɔ nasie,
 4 u sãawa nge são yanan yam bururam guru wiru sari.

São yana yera ya ra de yaka bekusu su balli,
 gura yà n na ya kpa.

5 Nge meya nen bweseru ta sãa Gusunɔn wuswaaɔ.
 Domi u ka man arukawani bɔkua ye ya n nɔru mɔ.
 U ye kpuron kpunaa yi.

Goo kun maa kpɛ u ye kɔsi.

Saa kpuro u ra man nasara wɛ.

Ye na kɔ kpuro u ra man kuewa.

6 Adama be ba Gusunɔ gema ba sãawa nge sãki
 yi ba ra bure bu kɔ.

Ba ku ra yi babe ka nɔm dira.

7 Wi u kɔ u yi baba,
 sisu ka yaasan bura u koo ka yi sɔre,
 kpa u yi dɔɔ mɛni yam tem mi sɔɔ.

Dafidin tabu durɔbu

(I maa mɛrio Bandun Gari I, 11:10-47)

8 Dafidin tabu durɔbun yɔsa wee. Ben ita ba yɔsiru yara.

Yosebu Basebeti, Takemɔnigii, u sãawa ben turo.
 Wiya u tɔmbu nenɛ (800) go ka yaasa nɔn teerun tabu sɔɔ.

9 Yirusen yɔsira Eleasaa, Dodon bii, Akosin sikadobu. Sanam mɛ Filisitiba ba yara bu ka Isireliba tabu ko, wi ka Dafidiwa ba yɔra ba bu mara. N deema saa ye, Isireliba ba wãa guunɔ. 10 Yen dɔma te, Eleasaa wi, u Filisitiba gowa sere win nɔma mɔnya u kpana u takobi yɔsu. Ma Yinni Gusunɔ u nùn nasara baka wɛ. Yen biru Isireliba ba na ba nùn deema bu ka Filisiti ben yãnu gura.

¹¹ Ben itasen yĩsira Sama, Agen bii, Hararigii. Saa ye sɔɔ, Filisitiba ba maa menna Lekio bu ka Isireliba tabu wɔri. N deema gberu gara waa mi, tɛ sɔɔ ba dāsi duura. Ye Isireliba ba duki mɔ Filisiti ben sɔ, ¹² yera Sama u yɔra mi, u ka tu yina. Ma u ka Filisitiba tabu kua u bu go. Gusunɔ u nùn nasara baka wɛ dɔma te.

¹³ Gɛɛbun saa sɔɔ, Dafidin tabu sinambu tɛna sɔɔ ben ita ba da ba nùn deema Adulamun kpee wɔruɔ sanam mɛ Filisitiban tabu kowobun wuuru garu ta na ta ten sansani gira Refaban wɔwaa. ¹⁴ Saa ye sɔɔ, Dafidi u waa kpee wɔru ge sɔɔ. Ma Filisitiban sansani ya maa gire Betelehemuɔ. ¹⁵ Ma Dafidi u Betelehemun beke kua u nɛɛ, wara u koo ka man Betelehemun gbāra kənnən dəkən nim naawa n nɔ.

¹⁶ Yera win tabu durɔbu ita be, ba da ba Filisitiban sansani ye wɔri ka dam ba Dafidi nim mɛ takama. Adama u n mu nɔra. U ka mu yākuru kuawa, u Yinni Gusunɔ yaria. ¹⁷ U nɛɛ, Gusunɔ u man gbara bu nɛɛ, nɛna na nim mɛ nɔra. Domi mɛn sɔna tən beni ba ben wāaru kari bɔrie. Nim mɛ, mu sāawa nge ben yem mɛ mu koo raa yari.

Yen sɔna u yina u mu nɔ.

Yeniba kpurowa Dafidin tabu durɔbu ita be, ba kua.

¹⁸ Abisai Seruyan bii, Yoabun wɔnɔ, wiya u sāa tɔmbu tɛna yen wirugii. Tɔmbu gooba wunɔbuwa (300) u go ka win yaasa. Ma u yĩsiru yara tɔmbu tɛna yen suunu sɔɔ. ¹⁹ Ba nùn bɛɛɛ wɛ too. Adama u n tabu durɔ gbiikobu ita be tura.

²⁰ Benaya, Kabiseligii, Yehoyadan bii, u sāawa tabu durɔ wɔrugɔ. Ma u yĩsiru yara nasara dabi ni u wan sɔ. Wiya u Mɔabun tɔmbu yiru gabu go

be ba sē nge gbee sinansu. Wiya u maa dua dākə kpiriru sɔɔ u gbee sunə kāasi mi, u go puran saa sɔɔ. ²¹ Ma u Egibitin tabu durə damgii goo go. Saa yè sɔɔ u nùn wərim dɔɔ, bokura u neni. Ye u tura mi, ma u durə win yaasa ye u neni wəra u ka nùn səka u go. ²² Yeniwa Benaya Yehoyadan bii u kua. Ma u maa yīsiru yara Dafidin tabu durəbu tēna ye sɔɔ. ²³ U bεεε baka wa be sɔɔ, adama ya ñ tabu durə gbiikobu ita begia tura. Ma Dafidi u nùn kua win kōsobun wirugii.

²⁴ Dafidin tabu durəbu tēna yen gabun yīsa wee. Asaeli, Yoabun wənə, ka Elikanani, Dodon bii, Betelehemugii, ²⁵ ka Sama, ka Elika, Harodugibu, ²⁶ ka Heləsi, Peleti ka Ira Ikesin bii, Tekoagii, ²⁷ ka Abiesεε, Anatotugii, ka Məbunai, Husagii, ²⁸ ka Saamə, Akoasigii, ka Maharai, Netofagii, ²⁹ ka Heləbu, Baanan bii, wi u maa sāa Netofagii, ka Itai, Ribain bii, Gibeagii. Gibe a ye, ya wāa Benyamεen temə. ³⁰ Ka Benaya, Piratonigii, ka Hidai, Nakale Gaasigii, ³¹ ka Abi Aliboni, Arabagii, ka Asimafeti, Baakumugii, ³² ka Eliaba, Saabonigii, ka Bεε Yaseni, ka Yonatam, ³³ ka Sama, Hararigii, ka Akiamu, Saraan bii, Hararigii, ³⁴ ka Elifeleti, Akasibain bii. Akasibain tundo u sāa Maakagii. Ka Eliamu, Ahitofelin bii, Gilogii, ³⁵ ka Həsirai, Kaameligii, ka Paarai, Arabugii, ³⁶ ka Yigeali, Natanin bii, Sobagii, ka Bani, Gadigii, ³⁷ ka Seləki, wi u sāa Amənin bweseru, ka Naharai, Beerotugii wi u ra Yoabu, Seruyan biin tabu yānu səbe, ³⁸ ka Ira, ka Garebu, Yetεεgibu, ³⁹ ka Uri, Həti. Dafidin tabu durə damgibu ba sāawa tənu tēna ka nəba yiru.

24

Dafidi u win tɔmbu gara

(I maa mɛerio Bandun Gari I, 21:1-6)

¹ Yinni Gusunɔ u ka maa Isireliba mɔru kua too, ma u dera Dafidi u bu seesi, u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a doo a Isireliba ka Yudaba gari. ² Yera u Yoabu win tabu sunɔ wi u wãa win turuku sɔɔwa u nɛɛ, a doo a Isireliban bwesenu kpuro bera saa tem mɛn sɔɔ yɛsan nɔm geu gian di sere mɛn sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ, kpa a bu gari. Nge mɛya kon ka gia mɛn nɔɔ ba geeru nɛ.

³ Yoabu u sina boko sɔɔwa u nɛɛ, Gusunɔ wunen Yinni u de tɔn ben dabiru tu sosi wunɔm wunɔm subenu n kere yellu, kpa u maa de a bu wa ka nɔni. Adama mban sɔna a kī a yeni ko.

⁴ Ka mɛ, sina boko u Yoabu gari kamia ka sere maa tabu sinam be ba tie. Ma Yoabu ka tabu sinam be, ba yara ba da ba Isireliba gara. ⁵ Ba da ba Yuudeni tɔbura ma ba ben kunu gira Aroɛɛn sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ, wɔwaɔ. Ma ba Gadin tem bukiana ba da Yasɛɛ gia. ⁶ Min di, ba da Galadin temɔ, ka Kadɛsiɔ Hɛtiban temɔ, ka Danu Yanio ka yen baru kpaanɔ ka Sidoniɔ, ⁷ ka Tiriɔ ye ya gbãra damgiru mɔ, ka wuu si su raa sãa Hefiba ka Kananibagisɔ, n ka girari Beri Sebã, Yudan tem sɔɔ yɛsan nɔm dwarɔ. ⁸ Nge mɛya ba kua ba ka tem mɛ kpuro bukiana. Ma n kua suru nɔɔba nne ka sɔɔ yɛndu ba sere tunuma Yerusalemuɔ. ⁹ Ye ba tunuma sina bokon mi, ma Yoabu u nùn tɔn ben geeru sɔɔwa. U nɛɛ, Isireliba sɔɔ, be ba sãa tabu kowobu ba ka takobi sannɔ yɛ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba nɛnɛ (800.000). Yudan bweseru sɔɔ

maa, ba sãawa tãmbu nãrãbun suba nãera wunãbu (500.000).

Gusunã u Dafidi sãeyasia

*win torarun sã
(I maa mãerio Bandun Gari I, 21:7-17)*

¹⁰ Ye Dafidi u nua mɛ, yera win torara kara, ma u Yinni Gusunã sãɔwa u nɛɛ, na tora n kpã ye na ka tãn be gara. Tẽ na gia ma gari baka kookoosa na kua. A man nɛn tora ten suuru kuo.

¹¹⁻¹² Saa yera Yinni Gusunã u win sãmã Gadi sãɔwa u nɛɛ, a doo a Dafidi sã a nɛɛ, ameniwa nɛ Yinni Gusunã na gerumã. Wee, na nùn nãni swãaru ita gaa yiiye. Yen sã, u de u gãsima ten te u kĩ kpa n sere de tu koora.

Sisiru bururu ye Dafidi u seewa, ¹³ Gusunã n sãmã Gadi u da win mi, u nùn sãɔwa ye Yinni Gusunã u gerua. U nɛɛ, yen yerã a kĩ. Gãoru tu du wunɛn tem sãɔ wãɔ nãɔba yiru? Nge a kpikiru su suru ita wunɛn yibereban sã. Nge bararu garu tu pusi wunɛn tem sãɔ sã ita. Tẽ, a bwisikuo kpa a man sã ye kon da n wi u man gɔrima sã.

¹⁴ Yera Dafidi u Gadi wisa u nɛɛ, nuku sankira bakana nu man deema mi. N buram bo Yinni Gusunã u man sãeyasia ye tãnu koo ka man sãeyasia. Domi win wãnwãnda kpã.

¹⁵ Ma Yinni Gusunã u dera barara pusi saa dãma ten bururun di n ka girari sãɔ ita ye. Ma tãmbu nãrãbun suba wata ka wãkuru (70.000) ba gbisuka Isirelin tem kpuro sãɔ. ¹⁶ Saa ye Yinni Gusunã n gɔrado u sãoru kpa u ka Yerusalemu kpeerasia, yera Yinni Gusunã u gãru gãsia u wahala baka ye yãrasia. Ma u gɔrado wi sãɔwa u nɛɛ, ya tura mɛ. A wunɛn nãma wĩɔ minin di.

Saa ye sɔɔ, gɔrado wi, u wāawa Arafuna Yebusin doo soo yerun bəkuɔ. ¹⁷ Sanam mɛ Dafidi u gɔrado wi wa wi u tɔmbu goomɔ yera u nɛɛ, nɛna na tore. Tɔn beni ba n̄ gāanu kue. Yen sɔ, a de a man nɔma doke nɛ ka nɛn yɛnugibu.

Dafidi u Yinni Gusunɔ

yāku yeru bania

(I maa mɛriɔ Bandun Gari I, 21:18-26)

¹⁸ Yen dɔma tera Gadi u da Dafidin mi, u n̄n sɔɔwa u nɛɛ, a Yinni Gusunɔ yāku yeru kuo Arafuna Yebusin doo soo yeru mi.

¹⁹ Ma Dafidi u Gadin gari yi wura. U kua nge mɛ Yinni Gusunɔ u gerua. U da mi. ²⁰ Yera Arafuna u mɛɛra gunguru wəllun di u wa wee, sina boko ka win sina asakpɔbu ba wee, yera u sarama ka duka u da u n̄n yiira u wuswaa tem girari. ²¹ Ma u Dafidi bikia u nɛɛ, yinni, mba n kua a ka sisi nɛn mi.

Dafidi u n̄n wisa u nɛɛ, na nawa n ka wunɛn doo soo yee te dwe kpa n Yinni Gusunɔ yāku yeru bania mi. Kpa bara te ta pusa bɛsɛn tem sɔɔ mi, tu doona.

²² Yera Arafuna u Dafidi sɔɔwa u nɛɛ, a batuma ye suo kam, kpa a yākunu ko mi, ni a kī. Ketɛba wee, yi kaa ka yāku dɔɔ mwaararugiru ko, kpa yin sugu ka yin kekeban dānu nu ko yāku dāa. ²³ Ye kpurowa durɔ wi, u sina boko kã, ma u maa n̄n sɔɔwa u nɛɛ, Gusunɔ wunɛn Yinni, u ka nun n̄nu geu mɛɛri.

²⁴ Adama sina boko u nɛɛ, aawo, kon batuma ye dwewa ka nɛn gobi. Na n̄ Gusunɔ nɛn Yinni yāku dɔɔ mwaararugiru kuammɛ ka gāa ni nu n̄ man gāanu diiri.

Ma Dafidi u batuma ye ka ketɛ be dwa ka sii geesun gobi weeraakuru. ²⁵ Ma u yāku yee te kua

batuma mi. U yãku dõõ mwaararuginu kua ka sere
maa siarabun yãkunu. Saa yera Yinni Gusunon
mõru ya sure. Ma bara te, ta doona tem min di.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8